

Cinkarni

KNJIŽNICA E. KARDELJA
MUZEJSKI TRG 1A
63000 CELJE

Poština plačana pri PTT enoti Celje

Zadovoljivo poslovanje

V prvem polletju letos so vse temeljne organizacije poslovale dobro, le tozđ Kemija Celje izkazuje nekaj slabše rezultate. Najugodnejše rezultate pa sta dosegli tozđ Titan dioksid in Veflon.

Celotni prihodek in porabljen sredstva so bila v prvem polletju za en odstotek nižja od načrtovanih, v juliju pa so že za toliko tudi višja. Ustvarili smo toliko dohodka, kot smo ga načrtovali. V sedmih mesecih letošnjega leta je čisti dohodek za štiri odstotke nižji od načrtovanega zaradi večjih obveznosti do davkov in prispevkov.

Neto akumulacija je od načrtovane višja za 16 odstotkov. V primerjavi z enakim preteklim obdobjem se je celotni prihodek povečal za 81, porabljen sredstva za 79, dohodek je višji za 93, čisti dohodek pa za 85 odstotkov, ker so prispevki, davki in druge obveznosti porastli kar za 121 odstotkov.

Za osebne dohodke in

skupno porabo smo namenili za 11 odstotkov več kot smo načrtovali in za 105 odstotka več kot v enakem preteklem obdobju. V primerjavi z lani se je izboljšala dohodkovnost prihodka in za malenkost tudi ekonomičnost poslovanja.

Poslabšala se je akumulativnost dohodka in čistega dohodka, kar pa je posledica hitrejši rasti osebnih dohodkov, prispevkov in davkov ter drugih obveznosti. Za akumulacijo izločamo manj kot za osebno porabo.

V juliju je proizvodnja precej padla. Vzroki za to so bili

v večini obratov v tridnevni prekinitev dobave plina in električne energije. V tem mesecu so potekala namreč vzdrževalna dela v kompresorskih postajah in na trafo postaji v Trnovljah. Hkrati smo začeli tudi s spremembo napeljave plinovodov v Cinkarni. Tako se je zgodilo, da je moral za dva dni obstati tudi Titanov dioksid. Vzrok manjši proizvodnji je bila tudi okvara na črpališču žveplove kisline v titanovem dioksidu, ker obrat KKČ po remontu ni mogel takoj v pogon.

Po 33. letih naš dom v novi preobleki

Upravni odbor podjetja Cinkarne je leta 1954 poveril svojemu planinskemu društvu, ki je takrat imelo 80 članov, nalogo, da do praznika dela, dogradijo kočo. Pridni planinci so se nedeljo za nedeljo odpravljali na udarniško delo v našo lepo Logarsko dolino. Za prvi maj je bila slovesna otvoritev.

Pot do Logarske doline vodi ob Savinji, toda ta Savinja ni tista celjska po industriji onesnažena Savinja, temveč lepa, čista, raznobarna, zdaj zelena, zdaj prozorna, peneča se in hitra. Predel se zožuje, prihajaš vse bliže k skalnatim vrhovom, imaš občutek, da boš tik pred njimi obstal, toda videz te moti. Nenadoma se razprostre pred teboj prelepa, široka Logarska dolina, znana vsem ljubiteljem planinskih krasot doma in po svetu.

V tem našem planinskem rajju je zrasel čvrst slovenski rod, kot skala, ki je neomajan. Mimo Logarjevih sester prideš do na prvi pogled impozantnega planinskega do-

ma, ki je sedaj v upravljanju Izletnika Celje. Nedaleč stran pa stoji naš cinkarniški

dom. Tu si bo naš človek odpočil duševno in telesno. Delal bo izlete k slapu Savi-

nje, na Okrešelj, Kamniško sedlo, Klemenškovo planino, Ojstrico, Škarje, Korošico, Matkov kot in še na druge lepe planinske točke. Nasvidenje v Logarski dolini!

Počitniški dom Cinkarne v Logarski dolini v času gradnje. Fotografija prikazuje še stari dom, ki je že porušen, na tem mestu pa stoji nov (prikazuje ga fotografija na 2. strani). Zidovi zidanega dela doma so ostali isti, le da so tudi ti obnovljeni.

Foto: Pečnik

Brez večjih posledic

Kot je že znano, je 6. julija prišlo do okvare na črpališču žveplove kisline v titanovem dioksidu. Posledica okvare je bilo iztekanje žveplove kisline iz tlačnega cevovoda v varovalno posodo prečrpališča ter od tu naprej preko pregradne stene v varovalno posodo skladiščnih rezervoarjev. Prvi je ukrepal izmenovodja črnega dela proizvodnje TiO_2 ob nastopu nočne izmene, ki je zaznal nenormalno stanje, izključil črpalko ter zaprl ventile na skladiščnih rezervoarjih 3 in 4. Čas nastanka okvare ni znan, možno ga je le oceniti glede na količino žveplove kisline, ki je iztekla v varovalne bazene.

Pri analizi vzroka okvare je ugotovljeno, da je počil kompenzator na tlačnem vodu krožnega sistema. Te kompenzatorje smo uvozili leta 1985 iz Avstrije. Izdelani so iz čistega teflona in oblikovani tako, da lahko pod notranjim pritiskom sprejemajo stalna aksialna in ostala gibanja, kakor tudi vibracije pod ekstremnimi pogoji in se vstavljajo tam, kjer kemične in termične lastnosti običajnih gumijastih ali jeklenih kompenzatorjev ne zadoščajo. Kompenzator je pripravljen za vgraditev z jeklenimi prirobnicami in je opremljen z integriranimi vzdolžnimi omejevalci za obratovalne tlake do 10 bar pri istočasni maksimalni temperaturni obre-

menitvi 130°C . Zatesnitev prirobnice ni potrebna, ker je prirobnični kompenzator samotesen. Pod temi pogoji garantira proizvajalec z atestom dveletno brezhibno delovanje kompenzatorja. Na to mesto so bili ti kompenzatorji vgrajeni zaradi omejitve prenosa vibracij iz tlačnega cevovoda na črpalko, vendar dosedanje izkušnje kažejo, da bo za rešitev tega problema potrebno poiskati ustrežnejšo tehnično rešitev.

Pri sanaciji stanja, ki je nastalo po izlitju žveplove kisline, smo poleg odgovornih delavcev vodstva podjetja, TOZD METALURGIJA, TOZD TiO_2 in strokovnih služb sodelovali tudi delavci TOZD VZDRŽEVANJE. Posebno pohvalo za takojšen angažiran in strokoven pristop pri odpravljanju posledic si zaslužita dežurna ključavničarja na kislinah **Marjan SMILJANEC** in **Slobodan MIRKOVIČ**, nočna izmena vzdrževalcev TiO_2 pod vodstvom skupine **Ivana PECKO** ter dopoldanske ekipe vzdrževalcev pod vodstvom **Vlada ČERENJAKA**, **Franca PRELOŽNIKA** in **Ivana KURNIKA**.

Velik delež pa je prispeval **Franc SLOKAN**, vodja operativne vzdrževanja TOZD METALURGIJA, ki je bil med prvimi na kraju samem že v zgodnjih nočnih urah in je s svojimi že znanimi hitrimi in strokovnimi

ukrepi bistveno pripomogel k uspešni sanaciji stanja.

Trud in požrtvovalnost vseh sodelujočih se je bogato obrestovala, saj smo preprečili kakršenkoli ekološki vpliv na širše okolje, kar bi imelo verjetno za naše podjetje težke posledice.

Reševanje izlite kisline

Skozi počen kompenzator je kislina tekla v črpalnico in iz nje v lovilno skledo, ki jo je zapolnila do višine 100 mm.

Ob nezgodi so bili obveščeni odgovorni delavci Metalurgije, TiO_2 , Vzdrževanja, Transporta, gasilske in reševalne službe ter službe varstva pri delu. Takoj smo začeli s preventivnimi ukrepi: pripravili smo apno ob vse kanalizacijske jaške in kanale, kamor bi lahko stekla kislina, organizirano je bilo stalno merjenje pH v kanalih in S kanalu, napeljana je bila cev za apneno mleko iz obrata nevtralizacije, pregrade iz zemlje in apna so bila zavarovana mesta, kjer bi lahko kislina prodrla iz lovilne skleda, organizirana je bila kurirsko - obveščevalna služba in zamašen je bil kanal, po katerem je pritekala kislina voda.

Hkrati s preventivnimi ukrepi so se začele priprave za prečrpavanje razlite kisline. Za prečrpavanje smo uporabili črpalko, ki drugače služi za črpanje deževni-

ce iz lovilne skleda. Razlito kislino, razredčeno z vodo, ki je bila v skledi, smo prečrpali v avtomobilske cisterne, in jo pripeljali do obrata nevtralizacije TiO_2 . Kislino iz samega črpališča, smo prav tako prečrpali v avtomobilske cisterne in jo odpeljali v obrat litopona. Vse skupaj je bilo 100-150 ton izlize kisline. Manjši del - nekaj ton je stekel skozi netesne dilatacijske fuge, vendar ni prišel do talnice. Prečrpavanje iz lovilne skleda in vsa preventivna dela so organizirali delavci kislinskih obratov KKČ in vzdrževanja, prečrpavanje iz črpališča pa so opravili delavci TiO_2 . Ko je bila kislina prečrpana, smo v lovilno skledo natočili apneno mleko, dotočili vodo, izčrpali in ponovno nevtralizirali z apnenim mlekom. Nato smo lovilno skledo dokončno oprali in jo pripravili za popravilo.

Po izčrpanju kisline smo organizirali stalen nadzor kanalizacije (merjenje pH), rezervoarjev in cevovodov. Organizirali smo tudi dežurno službo obratovodij, ki še traja.

Lovilna skleda je izliv kisline izdržala, vendar se je pri tem poškodovala. Zavod za raziskavo materiala in konstrukcij je takoj ocenil poškodbe in predlagal sanacijo tal in obnovilo lovilne skleda. Injektiranje tal z betonskim mlekom so opravili delavci Zavoda za raziskavo materiala in konstrukcij do 20. avgusta, ko so se tudi začela obnovitvena dela.

Dom v Logarski je prenovljen

Obnovitev cinkarniškega počitniškega doma v Logarski dolini je končana. Od 15. septembra dalje boste v njem že lahko

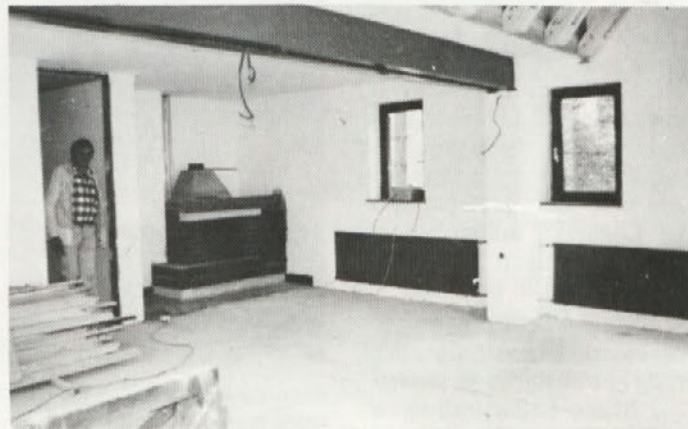
izkoristili dneve počitka, planinskega zraka in planin. Na razpolago bo 12 sob, od tega sedem dvoposteljnih, dve tripo-

steljni, dve enoposteljni ter ena štiriposteljna. Na podstrešju so uredili tudi skupna ležišča. Cena za prenočišče še ni samoupravno sprejeta, vendar bo za cinkarniške delavce sprejemljiva. (okrog enega tisočaka). Na voljo bodo

štiri kuhinje z osnovnimi kuhinjskimi elementi in jedilnica ter kamin pred domom. Sanitarije so v vsakem nadstropju ločene po spolih in opremljene s tremi tuš kabinami. Bivanje v domu bo torej zagotovo bolj udobno.

Nova podoba našega doma

Ivan si ogleduje sobo, ki je namenjena sestankom, predavanjem, srečanjem

Analiza in cilji poslovanja tozd Kemije Kako iz težav

Temeljna organizacija Kemija, ki jo je letošnje leto pahnilo v izgubo, je naredila program ukrepov za odpravo motenj v poslovanju na podlagi analize poslovanja lanskega in prvega trimesečja letošnjega leta. Tega je morala zaradi slabega poslovanja lani in izkazane izgube v prvem trimesečju letos, dostaviti Komiteju za družbenoekonomski razvoj skupščine občine Celje.

V letu 1986, ki je bilo prvo leto novega srednjeročnega obdobja, je Kemija bistveno poslabšala rezultate poslovanja, ki pa ne izvirajo samo iz tekočega obdobja, ampak se kopičijo že od leta 1981 dalje. Od tedaj temeljna organizacija nobeno leto ni zaključila z izrazito ugodnimi rezultati. Leto 1985 je bilo sicer ugodno, vendar pod vplivom prihodka iz deviznega poslovanja.

Slabim rezultatom so botrovali različni vzroki: od vse večje konkurence na tržišču, do višjih cen surovin od prodajnih cen končnih izdelkov. Tudi na področju zunanjetrgovinske menjave se škarje cen zapirajo v škodo tozda, to pa je toliko slabše, ker tozdi sodi med večje izvoznike v naši delovni organizaciji na zahodni trg. Premajhna izkoriščenost proizvodnih zmogljivosti ter visoka izrabljenost in odpisanost osnovnih sredstev, ki je posledica premajhnega vlaganja Kemije v daljšem prejšnjem obdobju, je povzročila visoke stroške investicijskega in tekočega vzdrževanja. Visoka inflacijska gibanja in slabše gospodarjenje z zalogami v zadnjih letih pa je povzročilo visoko rast obratnih sredstev. Tudi kupci slabo poravnajo dolžniške obveznosti, zato je tozda dostikrat nelikviden. Moral se je zadolževati z najemanjem kreditov, čeravno največkrat od drugih tozdov v delovni organizaciji.

V Kemiji je slaba tudi kadrovska struktura, saj ima komaj 25,6 odstotkov zaposlenih zahtevano izobrazbo. Izkoristek delovnega časa je že dolga leta zelo slab in vedno zaostaja za cinkarniškim povprečjem. Ustvarjeni dohodek v lanskem letu je bil bolj posledica izrednih

kot rednih prihodkov ter ukrepov razbremenjevanja določenih stroškov, kar pa je v pogojih novega obračunskega sistema zelo oteženo. V letu 1986 se je izredno poslabšala akumulativnost poslovanja, ker so več namenili delavčevi osebnosti in skupni porabi.

Vse to bi sicer lahko podkrepili s številkami, vendar ste o njih bili sproti obveščeni preko Informatorja. Zato pogledimo katere ukrepe so sprejeli v Kemiji za saniranje obstoječega položaja!

V tozdu so temeljito proučili proizvodni program in ugotovili, da je tržno zanimiv in da ga kaže posodabljanje in razširjanje. Za osvojitve novih izdelkov pa je potrebno pospešiti razvojno raziskovalno delo, projekte pa, ki so že izdelani kar najhitreje vpeljati v proizvodnjo. Prva dva taka proizvoda, sta aktivni cinkov oksid in barijeve soli. Možnosti razvoja so pri vseh programih tega tozda velike, vprašanje je le, kako akumulativne proizvode lahko razvijamo in kdaj plasiramo na trg.

V tem srednjeročnem obdobju nameravajo zaključiti dve večji naložbi: V posodobitev in razširitev proizvodnje litopona z nadomestno izgradnjo barijevega sulfida ter v rastlinska zaščitna sredstva, kar bo povečalo donosnost vloženih sredstev.

Na osnovi sedanje analize stanja in potreb po izboljšanju ekonomskega položaja tozda, je nujno potrebno pospešeno urediti cilje, zastavljene v srednjeročnem načrtu, pa tudi druge ukrepe, ki bodo vplivali kratkoročno na izboljšanje zgoraj omenjenih težav. Predvidevajo, da bodo iz težav izplavali leta 1990.

Kemija na spisku najslabših

Skupščina zbora združenega dela občine Celje je 20. maja letos obravnavala devetnajst tozdov in delovnih organizacij celjskega gospodarstva, ki ne dosegajo eno odstotne stopnje akumulativnosti in poslujejo na robu rentabilnosti. Med njimi je tudi naša tozd Kemija Celje. Ne glede na obravnavo in sklepe skupščine pa je Cinkarna že lani

sprejela predsanacijske ukrepe za izboljšanje položaja v tem tozdu in tozdu Metalurgija. O tem smo že obveščali.

Celjska skupščina je tudi sklenila, da bo redno trimesečno spremljala in ugotavljala konkretne rezultate v teh organizacijah ter vztrajala pri radikalnih kratkoročnih in dolgoročnih programih ukrepov.

Aktivni cinkov oksid

Reklama ali kaj resnice

Tako je zastavil vprašanje eden od zastopnikov tuje firme v Jugoslaviji na posvetovanju »Surovine za gumarsko industrijo« marca v Dubrovniku. Naš novo razviti izdelek, aktivni cinkov oksid, je na tem posvetovanju doživel krstno predstavitev.

Cinkarno kot eno izmed pokroviteljic, je predstavil Borut Sedovnik, pomočnik direktorja DE Marketing. Na kratko je podal obstoječo proizvodnjo in nakazal možnosti za nadaljnji razvoj, vključujoč tudi novosti, ki jih Cinkarna že proizvaja ali namerava proizvajati za potrebe gumarske industrije. Cilj posvetovanja je bil prikaz prednosti obstoječih, smeri razvoja novih gumarskih surovin ter zagotovitev kakovosti gumarskih izdelkov.

Razvoj gumarske industrije v Jugoslaviji se strmo vzpenja in je zelo intenziven na področju tehnologije surovin in planiranju zmogljivosti. Nekateri pokazatelji predvidevajo do leta 1990 povečanje porabe za približno

35 odstotkov z ozirom na leto 1983.

Cinkarna je na posvetovanju sodelovala tudi s prispevkom »Paleta proizvodov Cinkarne Celje« za gumarsko industrijo, s posebnim poudarkom na aktivnem cinkovem oksidu. Proizvod je bil razvit v Cinkarni pod vodstvom inženirja Andraža Molnarja in testiran v razvojnem oddelku Peko Tržič. Referat o rezultatih testiranja je podal vodja razvojnega oddelka Janez Ažman, in je bil sprejet z velikim zanimanjem. Zaključne besede organizatorja so bile »Hvala Cinkarni, ki skrbi za nadomeščanje uvoženih surovin z domačimi!« S tem izdelkom se nam torej odpira možnost večje prisotnosti na domačem in tujem trgu. Če te možnosti ne bomo izkoristili, jo bodo drugi, čeprav smo sedaj korak ali dva pred njimi. Kajti, če ne, je to res samo reklama in veliko opravljenega dela za našo konkurenco.

Franc SMEH

KAJ JE TO AKTIVNI CINKOV OKSID

Zaradi vse večjih problemov pri nabavi osnovnih surovin za proizvodnjo cinkovega oksida in konkurence na domačem trgu, se je pokazala potreba po raziskovanju možnosti proizvodnje cinkovega oksida iz odpadnih oziroma sekundarnih surovin.

V svetu je poznan mokri postopek, ki omogoča uporabo sekundarnih surovin za proizvodnjo zelo kakovostnega proizvoda, pod imenom **AKTIVNI CINKOV OKSID**.

Aktivni cinkov oksid se uporablja v industriji gume kot aktivator vulkanizacije in kot aktivno polnilo. Specialno se uporablja za transparentne vulkanizate v medicinski in prehrabeni industriji. Poleg tega se uporablja še v industriji lepil iz naravnega in sintetičnega kavčuka.

Ker v Cinkarni že imamo tehnologijo za predelavo odpadnih surovin oziroma cinkovih pepelov, smo to razvojno nalogo vzeli kot najbolj primerno za naše raziskave na tem področju. Rezultat raziskovalnega dela v razvojni službi Cinkarne, je pridobljen aktivni cinkov oksid po mokrem postopku, ki je po kakovosti zelo podoben uvoženemu, firme Bayer. Po mnenju uporabnikov, ki so testirali njegovo uporabnost v končnih izdelkih, lahko popolnoma nadomesti uvoženega.

Kemija se postopoma seli iz starega dela Cinkarne

Posebna rubrika

Cinkarna na tržišču

Piše: Darja Vovk

V skupini anorganskih pigmentov imajo pomembno vlogo beli pigmenti, med katerimi imajo najboljše lastnosti litopon, cinkovo belilo in titanov dioksid. Cinkarna proizvaja vse tri, in sicer od leta 1930 cinkovo belilo, litopon od leta 1935 in titanov dioksid od leta 1973. Medtem ko je proizvodnja titanovega dioksida tehnološko odvisna od razvitih držav, je proizvodnja litopona zasnovana na domači tehnologiji in znanju.

LITOPON

proizvajajo v tozdu Kemija Celje. Je beli pigment, ki se uporablja v proizvodnji belih barv in lakov v suspenziji z vodo, oljem ali sintetičnimi smolami. V manjših količinah se uporablja tudi kot polnilo pri proizvodnji stenske plastike, klejastih lepil, tiskarskih barv, umetnega usnja, gumarskih izdelkov, linoleja, umetnih brusov in izravnalnih kitov.

Cinkarna je edini proizvajalec litopona v Jugoslaviji. Pred leti je s proizvodnjo tega pigmenta začela Zorka Šabac, ki je zaradi slabe kakovosti proizvodnje opustila. V svetovni proizvodnji zavzemajo vidno mesto vzhodnoevropske socialistične dežele, predvsem Sovjetska zveza z 82 odstotno udeležbo (oziroma 360 do 420 ton) v skupni evropski proizvodnji. Cenovno najbolj konkurenčen je litopon, proizveden na Kitajskem. Edini proizvajalec na zahodu pa je firma Sachtleben iz Duisburga (ZRN).

Udeležba Cinkarne obsega v evropskem merilu nekaj manj kot en odstotek skupne proizvodnje. Na našem tržišču se pojavlja razen litopona, proizvedenega v Cinkarni, še litopon, uvožen iz ČSSR in SZ, občasno pa še iz ostalih dežel (NDR, Madžarska). Za porabo litopona v svetu in pri nas je značilno, da je tržni delež v zadnjih 20. letih padal na račun povečane prodaje titanovega dioksida.

Zaradi nekaterih spoznanj na področju tehnologije in ekonomike, se uporabna vrednost litopona spet povečuje. Odprla so se namreč nova področja uporabe litopona predvsem v proizvodnji emulzijskih barv, kjer je že 60 odstotkov titanovega dioksida zamenjano z litoponom, ki omogoča med drugim tudi nižje stroške proizvodnje.

V naslednjih letih pričakujemo večjo porabo, zato ni naključje, da v Sachtlebenu in tudi drugod po svetu načrtujejo povečano proizvodnjo. Tem trendom sledi

tudi Cinkarna s postavitvijo novih proizvodnih zmogljivosti.

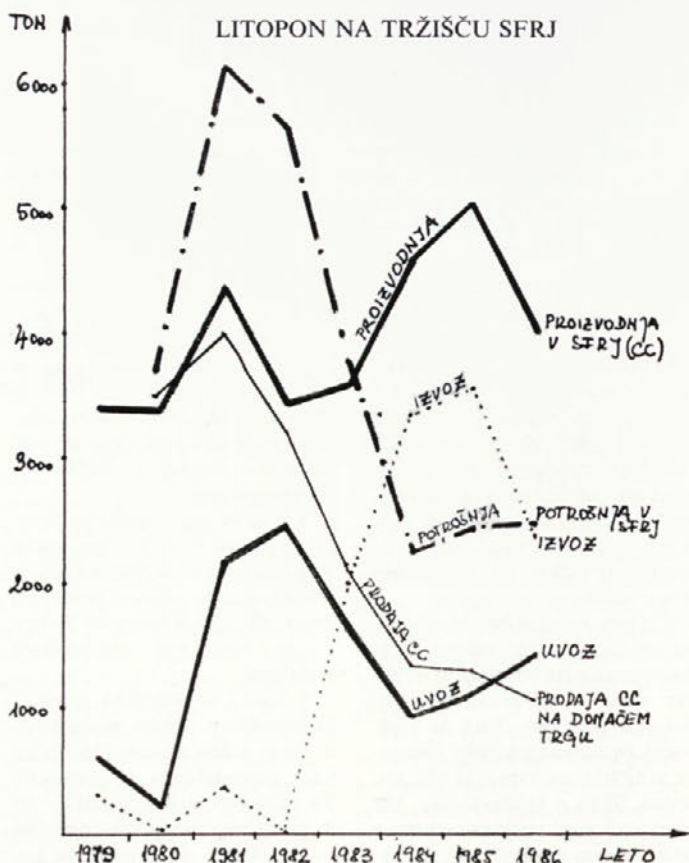
Poraba litopona v SFRJ se je občutno zmanjšala v obdobju 1982 do 1984, v zadnjih dveh letih pa zasledimo rahlo rast in po napovedi naših tržnikov, se bo rast še nadaljevala. Dejanske potrebe po litoponu znašajo v SFRJ okrog 3.000 ton na leto. Glavni porabniki so proizvajalci barv in lakov, ki so tudi najmožneje vezani na nabavo surovin v tujini (Chromos, Zorka Šabac itd.).

Razmerje med porabo uvožnega in domačega litopona se iz leta v leto povečuje na račun zmanjšane porabe litopona v Cinkarni. V letu 1980 je v skupni porabi obsegal uvoz le 6 odstotkov, medtem ko je v letu 1986 bilo v Jugoslaviji za 31 odstotkov oziroma 335 ton več uvožnega kot domačega litopona.

STRUKTURA PORABE LITOPONA V SFRJ (v %):

izvoz leto	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
Litopon CC	94	64	57	57	60	54	43
uvoz	6	36	43	43	40	46	57

Razloge za to je potrebno iskati v opredelitvi Cinkarne, da z izvozom zagotovi prepotrebna devizna sredstva za nabavo surovin na tujem trgu. Kajti izvoz

litopona predstavlja pomemben delež v izvozu delovne organizacije kot celote: od 5 do 6 odstotkov, oziroma 50 odstotkov in več v strukturi izvoza proizvodov tozda Kemije.

Litopon, ki ga ne izvozimo, se z izjemo manjših količin, ki se

ki, 50 odstotkov trgovske hiše).

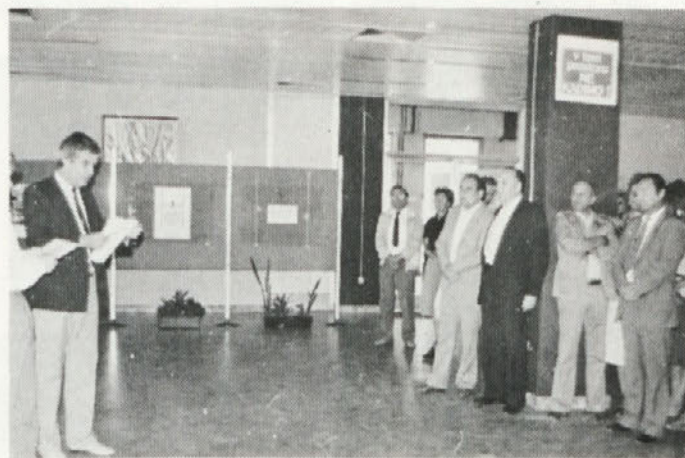
Petinštindeset odstotkov našega litopona porabimo v Sloveniji: (Color. Helios, Jub in Comet), 31 odstotkov v Hrvaški (Chromos, Karbon in Bifix-Buje), 21 odstotkov v Srbiji (Zvezda G. Milanovac, Rekord Rakovica) in le 3 odstotke v preostalih republikah.

Pred nami je pomembna prelomnica v proizvodnji litopona. Želimo, da bi bile napovedi strokovnjakov o ponovni oživitvi porabe litopona - pravilne. Vredno je namreč graditi na izdelku, katerega edini proizvajalec si.

porabijo za proizvodnjo domačih antikorozijskih premazov plasira porabnikom, ki so naši stalni kupci že več let (50 odstotkov direktni - končni porabniki).

KULTURA V POČITNICAH

V počitniških dneh je bilo sicer nekoliko kulturnega zatíšja. Še v juniju pa so naši recitatorji sodelovali na svečanosti ob dnevu samoupravljalcev v Narodnem domu. V naši največji jedilnici smo imeli tudi razstavo fotografij mesta Berlina in ob otvoritvi te razstave je nastopil duet flavtistov in mešani pevski zbor Cinkarne. Naša prihodnja kulturna dejavnost pa je usmerjena v vpisovanje abonementov za gledališko sezono 1987/88.

Otvoritev razstave fotografij mesta Berlina

Sklenjena prva kooperacijska pogodba

Cinkarna sodeluje s firmo BASF L + F GmbH Wien že trinajsto leto. Sodelovanje je doslej potekalo po licenčni pogodbi, sklenjeni leta 1974 in podaljšani v letu 1983 za štiri leta. Po tej pogodbi je Cinkarna nastopila na našem tržišču s kvaliteto tiskarskih barv, ki je na svetovni ravni in s tem popolnoma nadomestila uvoz iz konvertibilnega področja. Tako je zadostila vse večjim potrebam domače grafične industrije, ki si s kakovostjo svojih izdelkov uspešno utira pot tudi na zunanja tržišča.

Glede na dobro poslovno-tehnično sodelovanje, je obstajal obojestranski interes, da se sodelovanje nadaljuje, a poslej na višji in enakovrednejši ravni, kar je pomembno predvsem za Cinkarno, ki bo v kooperacijskem odnosu s licenčnimi izdelki nastopala kot samostojni partner brez omejitev izvoza pogodbenih proizvodov.

Tako smo s firmo BASF L + F Wien sklenili kooperacijsko pogodbo, ki je bila registrirana na Komiteju za energetiko in industrijo v Beogradu 14. maja letos

za obdobje petih let.

Po tej pogodbi bosta partnerja dolgoročno dobavljala tiskarske barve in za to proizvodnjo potrebne materiale ter skupno razvijala program za optimizacijo proizvodnje, ki se nanaša na izbor, kontrolo kakovosti in racionalno uporabo surovin in polizdelkov ter na kriterije kakovosti.

Vrednostni odnos medsebojnih dobav je 1,20 : 1,00 v korist dobav s strani Cinkarne, in je s pogodbo določen za vsa leta trajanja pogodbe:

Leto	1987	1988	1989	1990	1991
Vrednost izvoza v milij. Asch	18,0	19,0	20,0	21,0	22,0
Vrednost uvoza v milij. Asch	15,0	15,8	16,7	17,5	18,3

Enako so določene tudi količinske dobave materialov, ki pa se vsako leto v zadnjem četrtletju natančneje precizirajo za naslednje leto.

Pot od zamisli do realizacije je bila dolga. S firmo BASF L + F Wien smo se začeli dogovarjati o nadaljevanju sodelovanja več kot leto dni pred iztekom licenčne pogodbe. Poleg pogodbe same, ki mora biti usklajena med obema partnerjema in ustrezati predpisom obeh dežel, je potrebno izdelati še ekonomsko-tehnični elaborat in pridobiti vrsto republiških in zveznih soglasij in mnenj. Celoten postopek je tako trajal več kot leto dni.

S kooperacijsko pogodbo bo CINKARNA:

- dolgoročno uredila medsebojne odnose v proizvodnji in medsebojni menjavi tiskarskih barv ter sestavin potrebnih za njihovo

vo proizvodnjo, s čimer bo optimizirala proizvodnjo v tehnično-tehnološkem, surovinskem in kadrovskem pogledu.

- zagotovila višji nivo tehnologije s stalno izmenjavo tehnično-tehnoloških rešitev z vplivom na znižanje proizvodnih stroškov.

- dolgoročno zagotovila rastoči konvertibilni izvoz, ki je večji od uvoza v razmerju 1,20 : 1,00.

- si omogočila vključevanje v mednarodno menjavo na podlagi skupnega nastopa na tretjih trgih.

- stabilizirala uvoz surovin in pomožnih sredstev, ki so predpogoj za krepitev izvoza in rednejšo preskrbo domačega trga s kakovostnimi tiskarskimi barvami, ki bi jih sicer uvažali.

Stanka BREGAR

Koristen nemir

S padcem vsesplošnega interesa za delo in uporabo lastnega znanja, popušta tudi interes za kreativno delo. Vse to vodi v velik razkorak med našimi potrebami, da bi proizvajali kvalitetne proizvode s čimmanj vloženih sredstev na enoto proizvoda. Prav tu so še največje rezerve, ki jih ne znamo ali nočemo izkoristiti. Žal vse poti še vedno vodijo v drugo smer, to je k nenehnemu dvigovanju cen in s tem k še večji inflaciji.

Res je, da naš vpliv navzven ne bo prinesel korenitih sprememb na tem področju. Staro pravilo pa še vedno velja, da je treba pomesti najprej pred svojim pragom, prav tu pa mislim na vključitev čimvečjega števila delavcev in strokovnjakov v inovacijski proces.

Že sedaj nam dajejo maloštevilne inovacije oz. sredstva, ki so vložena za realizacijo inovacijskih predlogov, zavirljiv inovacijskih dohodek. Ta so majhna v primerjavi z inovacijskim dohodkom, ali kakor lahko temu rečemo čistim dobičkom.

Kljub dobrim rezultatom pa mnogi, ki so zadovoljni, da bi dobro in kvalitetno gospodarili, inovacijsko gibanje, ki v nekaterih entuzijastih živi, prej zavirajo kakor pospešujejo. So primeri, da se nekateri naravnost trudijo, kako dokazati neučinkovitost tistim, ki nekaj več delajo in naredijo od povprečja. Nemir, ki ga vnašajo inovatorji med povprečno zakrnelo, med tiste, ki želijo mir okoli sebe vse leto, ni preveč zaželen. Boljši pa je nemir med letom in mir ob za-

ključnem računu. K boljšim rezultatom pa bi zlasti pripomoglo: izboljšati kakovost izdelkov, zmanjšati stroške za energijo in mnogo previsoke fiksne stroške, povečati produktivnost in več narediti pri uvajanju novih izdelkov.

Tu so še naše bodoče rezerve, zato tudi pričakujemo vse večje vključevanje vseh, ki se čutijo sposobni in poklicani za reševanje navedenih problemov.

Inovatorji so za realiziranje in sprejete predloge dobili le 2,47% posebnega nadomestila od inovacijskega dohodka. Nadomestilo se je v primerjavi s preteklim letom znižalo za 0,38%. Skupaj obračunani inovacijski dohodek letos znaša: 817.752.481 din. To pomeni, da je še vedno v postopku za sprejem 370.973.359 din inovacijskega dohodka za 19 predlogov.

Počasno reševanje, od ocene na strokovnih komisijah do potrditve na DS TOZD-a, še dodatno stopnjuje nevoljo maloštevilnih inovatorjev za sedanje in nove dosežke.

REZULTATI INOVACIJSKE DEJAVNOSTI

(30. 31. 7. 1987)					
V O Z D	Število prijavljenih predlogov	Število sprejetih predlogov	Število predlogov za sprejem-de obračunov. dohodek	Inovacijski doh. din	Posebno nadomestilo inovatorjem din
D S S S	2	-	-	-	-
Metallurgija	1	-	-	-	-
Kenija Celje	1	-	-	-	-
Kenija Mostanje	2	1	1	588.959	199.436
Grafika	4	-	13	-	-
Vzdrževanje	5	1	2	51.704.640	982.290
Transport in skladi.	1	1	-	27.621.547	841.751
Energetika	-	-	-	-	-
Titan, Dioksid	1	6	-	342.402.501	7.845.607
Vefion	-	3	3	24.461.475	1.175.822
SKUPAJ:	19	13	19	446.779.122	11.044.468

Lakiranje mikrocink plošč

Kljub navedenim zaprekam pa predvidevamo, da bo inovacijski dohodek ob koncu leta

preko milijon din, to je trikrat več kakor lani.

Maks PEČNIK

Slavko Zeme najboljši strugar v Sloveniji

»Če boste držali pesti za srečo, bom drugo leto zopet poskusil«, je rekel Slavko Zeme v našem intervjuju lani, ko je osvojil 10. mesto na republiškem tekmovanju kovinarjev. Letos mu je res uspelo, bil je prvi v skupini strugarjev, v oktobru pa se bo pomeril z najboljšimi strugarji v Jugoslaviji.

Zvezno tekmovanje kovinarjev, ki bo letos v Banja Luki, bo potekalo v 14 poklicih. Ker je bil naš sodelavec Slavko Zeme iz Vzdrževanja v strgarskem poklicu najboljši v republiki, bo nastopil tudi na proizvodno - delovnem srečanju, kot tudi imenujejo tekmovanje kovinarjev, v Banja Luki.

Dobili smo ga pri pripravi in ga vprašali kakšna so njegova pričakovanja:

»Nimam sicer izkušenj iz zveznih tekmovanj, vendar ne pričakujem veliko. Če bom nekje v sredini, bo zame dovolj velik uspeh. Najboljše je, da čim manj pričakujem in si prihraniš razočaranje. Treme imam iz tekmovanja v tekmovanje manj. Za vsak primer gledam stare učbenike, ker vem, da se vprašanja dostikrat ponavljajo. Navadno imajo na teh tekmovanjih največ uspeha domačini, zato ne bom presenečen, če se bom uvrstil nekje v sredino.

Proizvodna delovna tekmovanja pomenijo pomemben pri-

spevek k izboljšanju proizvodnje, povečanju produktivnosti in kvalitete dela, k izvajanju stabilizacije našega gospodarstva, boljši organizaciji proizvodnega procesa in dela v celoti. Resnično lahko govorimo o množičnem sodelovanju delavcev, saj se tekmovanja začnejo v delovnih organizacijah in se nato stopnjujejo od občinskih, regijskih, republiških, pokrajinskih do zveznega tekmovanja. Na teh srečanjih pa si udeleženci pridobijo tudi nove izkušnje in spoznanja, spoznajo nove delovne tovariše, sklepajo nova prijateljstva, obogatijo svoja obzorja. To pa je še kako pomembno, kajti naš čas in sistem potrebuje prosvetljenega in prebujenega človeka. Potrebuje več splošnega delovanja, večje znanje in višjo medsebojno kulturo.

Slavku želimo veliko uspeha in dobro počutje na zveznem tekmovanju in še naprej mu držimo pesti za srečo!

Skladiščni delavci obvladajo računalniško tehniko

Sedaj že lahko rečemo, da je poslovanje v naših skladiščih storilo korak naprej v racionalizaciji in učinkovitosti svoje dejavnosti. V sedanjih časih je zares pomembno, da imamo takoj v roki točne podatke o zalogah. Na osnovi dobrih podatkov se bomo lažje in hitreje odločali o pravih poslovnih ukrepih.

V tečaju, ki ga je organizirala Delavska univerza, so vsi delavci pridobivali znanje iz računalniške tehnike in informatike nasploh. Pohvaliti moramo vse, da so žrtvovali tudi svoj prosti čas in se naučili uporabljati računalnik, brez katerega si že ne moremo več predstavljati poslovanja.

Konec junija so jim bila podeljena spričevala za opravljeni izpit iz skladiščenja. V nadaljevanju pa objavljamo imena vseh, ki so uspešno pridobili znanje iz organizacijskih navodil in terminala. Za skladišče izdelkov, surovin in embalaže so pridobili znanje:

Amadeo Dolenc, tehnolog skladiščenja, Nevenka Ocepek, operater-dokumentalist in Maksim Nikolič, pomočnik vodje skladiščenega poslovanja. Za skladišče izdelkov so pridobili znanje: Vera Fister, vodja skladišča izdelkov, Irma Selič, administrator, operater-dokumentalist, Ladislav Dušak, glavni odpre-

mužič, glavni odpremnik in prevzemnik Šaban Krantič, prevzemnik odpremnik, manipulant, Jelena Tršič, prevzemnik, odpremnik, operater-dokumentalist, Franc Plešnik, glavni prevzemnik in odpremnik, Zvonka Rošar, operater dokumentalist Boža Volf, operater dokumentalist, Zdravko Majerič glavni prevzemnik in odpremnik, Dušan Stančević, glavni odpremnik prevzemnik in voznik viličarja, Stjepan Ignjačič, prevzemnik, odpremnik, manipulant, Majda Derča, glavni prevzemnik, odpremnik, operater-dokumentalist, Radomir Jovanovič prevzemnik, odpremnik, Nedeljko Bojič, odpremnik, prevzemnik, manipulant, Vida Pevec, glavni odpremnik in prevzemnik administrator in Ismet Lukovič, glavni prevzemnik in odpremnik, voznik viličarja. Za skladišče surovin so pridobili znanje: Boris Žnidaršič, vodja skladišča surovin, Dubravko Sopek, glavni prevzemnik in

oskrbovalec, Štefan Polajžer glavni prevzemnik in oskrbovalec, Janko Matko, manipulant, Ivica Vižman, prevzemnik, oskrbovalec, manipulant, Marija Horvat, operater dokumentalist, Stanka Štrajhar, operater dokumentalist, Mirko Robič, prevzemnik, oskrbovalec, manipulant, Ivica Zelič, oskrbovalec, prevzemnik, manipulant. Za skladišče embalaže in HTV sredstev so pridobili znanje: Darko Valek, vodja skladišča, Drago Šoštar, glavni prevzemnik in oskrbovalec, Bernarda Kovač, operater dokumentalist, Miloje Živkovič, voznik regalnega dvigala in viličarja, oskrbovalec, Stanko Plavčak, voznik regalnega dvigala in viličarja, oskrbovalec, Ranko Kukič, voznik regalnega dvigala in viličarja, oskrbovalec, Jože Pulko, oskr-

bovalec, prevzemnik, manipulant in Marija Gorenšek, prevzemnik, oskrbovalec, administrator. Za cestno tehnično je pridobil znanje Zdravko Pernič, tehtalec. Za skladišče nevarnih snovi je pridobil znanje Julko Kolar, vodja tega skladišča.

Vsi delavci so naredili izpit iz organizacijskih navodil in terminala v skladu z delom in nalogami, ki jih opravljajo razen Stjepan Ignjačič, ki je naredil izpit za glavnega odpremnika in prevzemnika, dela pa kot odpremnik - prevzemnik, Janko Matko, ki je naredil izpit za prevzemnika - oskrbovalca, dela pa kot manipulant ter Radomir Jovanovič, ki je naredil izpit za glavnega prevzemnika in odpremnika, dela pa kot prevzemnik - odpremnik.

Sodelavci iz skladišč prejema priznanja

Stališče vodstva do zahtev Titana

Delavci tozda Titanov dioksid so kolegijskemu poslovnemu organu konec avgusta naslovili zahtevo po dvigu osebnih dohodkov, in to indeksov, vrednost najenostavnejšega dela, dodatka na nočno delo, stimulacije ter benificirano delovno dobo. Vodstvo DO in tozda je nato sprejelo stališče, da se o tem seznanijo vse zaposlene.

V stališču je rečeno, da tozda Titan dioksid prispeva pomemben delež k dokaj dobrim poslovnim rezultatom Cinkarne, za kar so zaslužni vsi zaposleni v tej tozdi, da pa se mora spoštovati naše veljavne skupne dogovore o delitvi sredstev za OD in skupno porabo. Merila v njih so enaka za vse tozde, zato so zahteve delavcev v nasprotju s sprejetimi samoupravnimi akti. Upoštevati pa moramo tudi dejstvo, da je potrebno delitev sredstev v ta namen usklajevati z družbenimi normativi, ki vedno bolj težijo k nui povečanja akumulacije.

Ne moremo in ne smemo pristati na avtomatično dvigovanje indeksov glede na zahtevnost

dela, ampak le, ko nastopijo pogoji za ponovno vrednotenje po samoupravni poti. Popolnoma nepravilna je zahteva po dvigu osebnih dohodkov, ker se le-te lahko povečuje v skladu z družbenim dogovorom. Povečanje dodatka na nočno delo bi vplivalo na uravnilovko v primerjavi z zahtevnejšimi strokovnimi deli v DO, in prav je, da to višino, ki je doslej 40 odstotna na predvideni prispevek, dogovorimo na zborih. Da pa bi delavcem v titanu bilo priznано za deset mesecev eno leto (benificirana delovna doba), je potrebno izpeljati postopek za ugotovitve pogojev pri pristojnih organih.

Od 84 podpisnikov omenjenega pisma v bodoče pričakujemo razumevanje, ker prav gotovo pisanje zahtev ni najboljša pot do dvigovanja osebnih dohodkov. Zavedati se moramo, da dobro in uspešno delo še ni vse, potrebno je tudi znanje, ki bo dalo zadovoljive rezultate v prihodnosti.

Več vsebine v najvišjem samoupravnem organu

V tem prispevku vam predstavljamo mnenja in poglede na samoupravljanje novega predsednika najvišjega organa delovne organizacije, delavskega sveta DO, dipl. ing. Marjana DREVA. Delavski svet DO ima namreč v primerjavi z delavskimi sveti tozdog le usklajevalno vlogo, medtem ko so odločitve v delavskih svetih tozdog bolj neposredne in jih delavci bolj občutijo pri svojem delu. Zato bo delo najvišjega samoupravnega organa težko izboljšati in popestriti. Vsekakor pa bi mu morali dati več vsebine, da ne bi bil zgolj le glasovalni stroj.

»Menim, da bomo morali najprej odpraviti kompleks mišljenja, da je seja uspešna, če vse predloge sprejmemo in sejo hitro končamo. Morali bomo tudi kakšen predlog zavrniti, če ne bo dovolj pojasnjen in usklajen. To pa pomeni za strokovne službe bolj poglobljeno delo. Pripravljeni bomo morali razumljivejši predloge in jih dobro utemeljiti. Prav pri obravnavi rezultatov poslovanja ob zaključnem računu delamo napako, ker se preveč spuščamo v branje števil, premalo pa v vsebino. Pri slednjem pa se morajo razlagalci bolj pripraviti.

Želim vpeljati tudi kreativnejši vsebinski del seje, ki bo pridal dnevnim redom več zanimivosti in pomembnosti. Gre za teme, ki so za Cinkarno aktualne in jih delavci občutijo, se o njih pogo-

varjajo, nimajo pa možnosti, da bi vplivali na njihovo rešitev. To je na primer varnostno politična ocena, razmere v tozdi, medsebojni odnosi, razvoj kadrovske politike, raziskovalne dejavnosti, politika nagrajevanja itd. Pobude in razmišljanja delavcev navadno ne padejo na plodna tla, ker jih doslej prenekateri niso imeli kje izraziti. Od teh je namreč lahko velik del dobrih idej, del razmišljanj izhaja iz neinformiranosti, del vprašanj pa je lahko čisto zlonamernih. Če se bomo o takih temah na delavskem svetu pogovarjali, lahko kaj izvem, morebitne zablode popravimo, lahko pa celo izmerimo politični utrip kolektiva. Ker so seje javne, lahko vsak, ki ga zanima določena tema, pride in se vključi v razpravo, le da nima pravice glasovati. Pri-

sotnost tistih, ki lahko kaj prispevajo, je celo zaželenja. Prav zato, ker je pri nas kultura dialoga na zelo nizki ravni, smo doslej imeli večinoma poslušalce, ne pa sogovornike.

Menim tudi, da bi morale biti seje pogostejše, s krajšim dnevnim redom, da bi bilo tako za

polemike več časa. Seje bomo pričeli ob sklicani uri, za tiste delegate pa, ki se sej ne bodo redno udeleževali, bo prav, da jih delavski sveti tozdog in izvršni odbori sindikata odpokličejo in predlagajo nadomestne volitve.«

ČRVIČENJE

Črvov in črvičenja lahko je več vrst, odvisno od kvalitete gnojščja.

Črv lahko povzroči celo krst, navzoč je, ko gremo v večna lovišča.

Črv se v malicah delavskih pojavlja in onemogoča normalni delavski apetit, celo v tako slabo voljo nas spravlja, da se tretira kot sovražnik prikrit.

Poznamo tudi črve sumničenj, ki glodajo: Ali je referendum zares uspel? Toda ne upoštevajmo vseh govoričenj za preštevanje glasov še pač ni čas dozorel. Črvičenje razjeda naše razne »akva stope« in vse ostale proizvodne novitete. Vprašanje je, zakaj smo povezali snope še prej, ko so bile setve začete. Črvičenje tudi človeka zagrabi, ko v tiskarni se usekajo za eno samo »nianso«, a ker pravilen odnos do kupca je vedno v rabi pač spregledamo zaslužka mastnega šansa. Akvariji nekatere pisarne krasijo za črve to je pogubna nevarnost, če krapi se v njih zaredijo in to takšni, ki niso za lažno »solidarnost«.

... s priokusom

Pridni zapisovalci si pišejo navadne in nenavadne dogodke. Nekaj njihovih utrinkov objavljamo, pa ne se bati priokusa!

Krize so bile vedno tudi čas družbeno razvojnih čiščenj, kjer so imeli ustvarjalni in delovni več šans kot dremavi in razvajeni.

Nekateri se sprašujejo zakaj je cinkarnar v Cinkarni najmanj vreden!

Cinkarna spada v najbolj heterogene panoge. Uvršča se kar v tri: po osebnih dohodkih v metalurško, po sindikalni dejavnosti v kemično in po športni v grafično panogo.

Ali veste, da je med pojmom učinkovitost in uspešnost velika razlika: - učinkovitost pomeni delati stvari na pravi način,

- uspešnost pa pomeni delati prave stvari za prave uporabnike.

Pes, ki je prekratko privezan, je lahko hud čuvaj, vlomilec pa vendarle ne more pregnati, če so ti trdno odločeni krasti.

Dekleta in žene sedaj za svojo obrambo ne potrebujejo več borilnih veščin, dovolj je, da rečejo, da so sero pozitivne.

VSE JE O.K.!

Vsi so zaposleni, pa nihče nič ne dela; nihče nič ne dela, a vse je narejeno; vse je narejeno, a ničesar se ne dobi; ničesar se ne dobi, a vsi vse imajo; vsi vse imajo, a vsi so nezadovoljni; vsi so nezadovoljni, a vsi so za; vsi so za, pa nihče ne ve, za kaj.

(ugotovitve ameriškega ekonomista po dveh letih bivanja v Jugoslaviji)

Delegati samoupravnih organov v novem mandatu

Predstavljamo imena delegatov samoupravnih organov in sicer: delavskega sveta delovne organizacije, telavskih svetov tozdog in DSSS, ki so bili izvoljeni na referendumu 18. junija 1987 ter benificirani na prvih sejah novih delavskih svetov in izvršilnih organov, ki so bili imenovani in izvoljeni na delavskih svetih.

Velik temen tisk imen pomeni predsednika, polkrepki mali tisk pa podpredsednika.

Delegatom želimo uspešno delo!

DELEGATI SAMOUPRAVNIH ORGANOV V OBDOBJU 1987/89

DELAJSKI DVET DO

SAMOUPRAVNA DELAJSKA KONTROLA

DISCIPLINSKA KOMISIJA

NOTRANJA ARBITRAŽA

FINANČNI ODBOR

POSLOVNI ODBOR

ODBOR ZA ORGANIZACIJO IN VREDNOTENJE

ODBOR ZA OBVEŠČANJE

ODBOR ZA REŠEVANJE STANOVANJSKIH ZADEV

DELAJSKI SVETI TOZD IN DSSS

**TOZD
METALURGIJA**
Davorin Čander
Milan Dmitrašinović
Emil Dokler
Rudi Knez
Štefan Pukmajster

**TOZD KEMIJA
CELJE**
Ferdo Frece
Ludvik Gregorič
Ante Iveljič
Karel Lešek
Franc Sušnik

**TOZD KEMIJA
MOZIRJE**
Matjaž Mraz
Jože Punčuh
Ivica Žnidar

**TOZD TITAN
DIOKSID**
Ivica Aračič
Drago Barbulović
Roman Broz
Dragiša Janković

TOZD GRAFIKA
Jelka Bombač
MARJAN DREV
Emil Gajšek
Slavica Jovanović
Vlado Valjavec

TOZD VEFLON
Janez Goršek
Viktor Vergega
Bojan Zaveršnik

TOZD VZDRŽEVANJE
Mirko Brglez
Peter Hudohmet
Franc Leskošek
Rudi Leskošek
Mirko Maček
Miodrag Milošević
Milan Pavič

TOZD ENERGETIKA
Marjan Kolar
Maks Polenik
Maks Zakovšek

**TOZD TRANSPORT
IN SKLADIŠČA**
Stanko Arnšak
Amadeo Dolenc
Zdravko Luzar
Nevenka Ocepek
Anton Vodušek

DSSS
Nada Bedek
Metoda Goršek
Marija Hočevar
Darja Horvat
Jože Kuder
Zlatka Prelec
Vojislav Ružić
Zlatko Šentjura
Helena Umek

Emil Dečman
Franc Florjančič
Frido Maderasi
Karel Malgaj
Peter Vinder

Franc Dečko
Drago Cvrtla
Vesna Ručigaj
Igor Rosina
Drago Srbotnjak

Ivan Kaker
Franc Rakun
Stanko Sedovšek
Vladimira Stakne
Martin Simonič

Zoran Jupič
Zoran Kanduč
Lazar Radič
Budimir Nikolič
Miroslav Stevanović

Dragutin Belošević
Miran Gobec
Slava Mestinšek
Ana Smiljanec
Hermina Strašek

Marjan Cimerman
Bojan Vrešak
Franc Škerjanc

Vlado Čerenjak
Zvonimir Keš
Albin Košak
Anton Tofant
Cveto Zaveršek

Anton Horvat
Hubert Kasnik
Franjo Petrovič

Branko Arzenšek
Ladislav Dušak
Alojz Kok
Sonja Leskovšek
Spaso Talevski

Zvonko Gačnik
Zlatka Jager
Karolina Kerec
Milašin Milovanović
Stanka Repar

Željko Dragosavac
Milovan Prelič
Tomo Žolgar

Drago Esih
Stevan Lisarevič
Katica Lipovšek

Janez Lovrenčič
Marija Širko
Milan Voler

Zvone Čavuzič
Vlado Lukač
Milan Tasič

Vili Jevšenak
Anton Smole
Franc Vidović

Anton Deželak
Anica Kroflič
FRANC SLEMENIK

Andrej Gašperič
Milan Hojnik
Marjan Rejc

Božo Kovačević
Marjan Kolar
Albin Grošek

Aleksander Jezernik
Ismet Luković
Žlavs Dušan

Silvester Juraja
Jelka Kuzman
Zlatka Strmečki

Andelina Čajič
Anton Knez
Franc Kramarič

Stane Jakše
Lidija Malus
Ivan Topolovčan

Jože Kaker
Jože Punčuh
Janez Zabreznik

Brane Klavžar
Franc Šinko
Sveto Tesič

Jože Hernaus
Ivanka Centrih
Franc Žerjav

Anton Deželak
Viktor Vergega
Zvonko Vrunč

Darja Hojnik
Ivan Novak
Zoran Veber

Maks Polenik
Zdenka Prevorsek
Stjepan Vincelj

Ivan Jurkovšek
Irena Sakulac
Drago Šostarič

Marija Kolarič
Jernej Ozis
Avgust Praznik

DIREKTORJI TOZD IN DIREKTOR POSEBNE FINANČNE SLUŽBE

Jure Amon
Rok Unetič

Franc Sušnik
Karel Lešek

Jože Punčuh
Andreja Hrešan

Slavko Cankar
Zoran Kanduč

Emil Gajšek
Milena Cunjak

Ivica Žerjav
Viktor Kovačič

Franc Leskošek
Franc Slokar

Hubert Kasnik
Leopold Kos

Maksim Nikolič
Rudi Oblak

Marija Pečnik
Irena Zalokar
(Marija Hočevar)

Emil Dokler
Ciril Počivalšek

MOJMIR KOSI
Mira Carl

Janez Zabreznik
Mija Širko

Zoran Kanduč
Vinko Rakoš

Vera Golner
Marjan Drev

Ivica Žerjav
Franc Škerjanc

Peter Hudohmet
Darko Košak

Milan Mežnar
Božo Kovačević

Rudi Petelinek
Ladislav Dušak

Mija Marin
Slavko Ojdanič

Vilma Pevec
Anton Turk

Marija Škorjanc
Anita Konec

Andrej Govedič
Marija Simonič

Mojca Pustoslemšek
Bogdan Stopinšek

Jože Hernaus
Germadnik Judita

Bojan Zaveršnik
Vida Fendre

VLASTA KOŠTOMAJ
Danica Paradižnik

Dejan Glušič
Jože Kač

Silvo Kovačič
Sonja Leskovšek

Karmen Apnar
Maks Pečnik

Mijo Balaško
Klavdij Košak

Franc Dečko
Vinko Žagar

Jože Kaker
Milan Voler

Vinko Kožar
Miroslav Stevanović

Ivan Legvart
Melita Mohorko

Peter Kristavčnik
Milkan Malbašič

Cveto Zdolšek
Milan Gaber

Marjan Kolar
Albina Grošek

Franc Kolar
Majda Derča

Jelka Rus

JOŽE KORENT
Marija Korošec
Ratko Malešič
Milan Mohorko
Janez Planinšek
Milorad Savič
Jure Šinko
Vid Šprajc
Franjo Tiringar
Ivanka Vidovič
Branko Vučenović
Stjepan Bukvič
Hakija Delija
Milan Dmitrašinović
Alojz Govedič
Anton Gračnar
Bojan Klinar

RUDI MRAZ
Damjan Pulko
Štefan Šafarič
Alojz Škafar
Marija Škorjanc
Zvonko Dundžer
Karel Esih
Ljubica Golinac
Marija Portič
Drago Josipović
Viktor Korenjak
Avgust Klofl

MATJAŽ MRAZ
Ivan Acman
Ivan Grofelnik
Jože Kaker
Jože Mavrič
Alojz Trogar
Ivan Verbuč
Ivica Žnidar

BOGDAN STOPINŠEK
Miroslav Kukič
Vlado Marjanović
Nikola Pejkič
Ivan Juhas
Dragutin Kimidikič
Gojko Ristevski
Josip Župančič
Đorđe Bosanac
Bogdan Gatarič
Stanko Habjanič
Jernej Gradišnik
Brane Klavžar
Martin Majer
Dušan Pravdič

VLADIMIR PAVŠEK
Igor Pisanec
Ivan Pohole
Darinka Prelič
Silva Trstenjak
Marija Vodušek
Franc Žerjav
Ivan Belej
Dragan Brdar
Marko Dujaković
Jana Goleš
Jožefa Jazbinšek
Jovanka Kimidikič
Srečko Korez
Magda Oprešnik

VIKTOR KOVAČIČ
Janez Goršek
Roman Hujdec
Viktor Kovačič
Danica Novak
Andrej Tovornik
Leopold Žavski
Ivana Žerjav

DARKO KOŠAK
Milan Kodrič
Peter Mravljak
Vinko Počivalšek
Ljubo Todovski
Franc Šanca
Rudi Užmah
Egon Vodlan
Anton Žagar
Boris Arčan
Zlatka Amon
Konrad Cverle
Zdravko Čuden
Milan Gorenšek
Ivan Gračner
Ivan Jelen
Ivan Lončar

MAKS POLENIK
Rudi Arčan
Dejan Glušič
Hubert Kasnik
Franc Krivec
Franjo Petrovič
Stjepan Petrovič

MILAN MARKOVIČ
Milan Pavlinec
Rudi Petelinek
Anton Režek
Jože Vreš
Ivica Zelič
Boris Žnidaršič
Franc Cvikič
Drago Gajič
Franc Hostnik
Marija Jevšinek
Ludvik Jezovšek
Radomir Jovanović

JUDITA ŽEVART
Danica Božič
Nataša Brdnik
Kamenšek Jože
Kosi Breda
Molnar Andraž
Ogrizek Anica
Plohl Marjetka
Pogljajen Anica
Nikola Schell
Suša Matjaž
Tajnshek Branko
Uršič Bojana
Zdolšek Ljudmila
Zupanc Vera

VEFLON

**Temeljni organizaciji združenega
dela VEFLON
Cinkarna Celje**

**za uspešno uvajanje in
spodbujanje inovacij
v letu 1986**

predsednik komisije
za inovacije
mag. IVAN GREBENC

direktor TU programov
STANE GRAH

Stane Grah

Od inovatorja leta do Šlandrove nagrade

2. TOZD Veflon v sklopu DO Cinkarna Celje.

Temeljna organizacija Veflon je najmlajša in hkrati po času obstoja najmlajša v naši občini.

Ideja za ustanovitev te temeljne organizacije je bila zasnovana na potrebi po večji dostopnosti nekaterih elementov iz »bele plastike«, hkrati pa je ta ideja pomenila velik strokovni izziv – osvojitve novih znanj o neznanim materialu. Že v letu 1978 je skupina sodelavcev pod vodstvom sedanjega vodje TOZD pričela s pripravami za realizacijo tehnologije predelave politetra fluoretilena z zahtevnimi fizikalnimi kemičnimi lastnostmi.

Celoten razvoj tehnologije materiala bodočnosti je temeljil na proizvodnji izdelkov na doma izdelanih napravah.

Prvi dobri dosežki so bili vzpodbuda za vzpostavitev sodelovanja s firmo Hoechst, kot drugo proizvajalko tega materiala v svetu. Pričeli so z industrijsko proizvodnjo, ki ima velik pomen ne le za Cinkarno in občino Celje, pač pa tudi celoten jugoslovanski prostor.

Hiter in učinkovit razvoj TOZD Veflon se potrjuje s poslovno uspešnostjo in številnimi priznanji ožje in širše družbenopolitične skupnosti. Ker uspehi vzpodbujajo, priznanja pa zavezujejo, nenehno iščejo nove proizvode, ki jih tržišče potrebuje. Paleta proizvodov se hitro širi in zajema skoraj vsa področja predelav PTFE, od sistemov za transport najbolj jedkih medijev, batnih obročkov, ventilov in črpalk, turbinskih ležajev, do posebnih cevi za medicino in človekovo telo.

Osnova uspeha TOZD Veflon je množična inventivnost in vztrajanje na začetni poti do zastavljenega cilja. Inovativnost in vztrajnost pa sta tudi porok za pravilne rešitve v bodoče, ne glede na težje pogoje gospodarjenja. Ugodni poslovni rezultati so odraz nenehnega prizadevanja za zniževanje stroškov na vseh ravneh in iskanja novih proizvodov, v katerih je vse manj drage uvozne surovine in vse več znanja in lastnega dela.

O dobrih poslovnih rezultatih priča tudi primerjava rezultatov, ki jih dosega TOZD v primerjavi z rezultati dejavnosti. Tako so v obdobju januar–september 1986 za 112% presegli poprečje dejavnosti v kazalcu dohodek na zaposlenega, za 92% so presegli poprečno stopnjo akumulativne sposobnosti v dejavnosti ter imeli za 19% višje poprečne OD na delavca v primerjavi s svojo dejavnostjo. Dosegli so 44,4%-ni delež akumulacije v dohodku, medtem ko je poprečje v dejavnosti znašalo le 22,9%.

Veflon se v okviru celjskega gospodarstva lahko predstavlja kot organizacija, ki je nastala po zaslugi inovativnega razmišljanja skupine strokovnjakov, ki je izbrala perspektivno področje delovanja in ki s stalnim razvojnim delom širi svoj življenjski prostor in dosega nadporečno poslovno uspešnost.

Taki organizaciji pa gre tudi Šlandrova nagrada.

12. nagradna akcija »INOVATOR CELJE«

V občini Celje že 12. leto poteka nagradna akcija »INOVATOR CELJE«, ki jo organizira Občinska raziskovalna skupnost Celje. Dokaj natančno spremljanje raziskovalne in inovacijske dejavnosti omogoča vsakoletna analiza, ki jo pripravi in izvede odbor za inventivno dejavnost pri občinskem svetu ZSS Celje. Ugotovljeno stanje na področju množične inventivne dejavnosti v občini nam pove, da smo sorazmerno dobro organizirani in da dosegamo nadpovprečne rezultate v primerjavi z drugimi občinami v Sloveniji. K pospeševanju pa pripomorejo razne akcije kot so: Mladi za napredek Celja, nagradni razpis za diplomske in druge raziskovalne naloge. V nagradno akcijo Inovator Celje pa so vključeni poleg množične inovacijske dejavnosti še razvojno raziskovalni delavci in vodilni in vodstveni delavci, ki imajo izredne uspehe pri razvoju množično inovativne dejavnosti.

INOVATORJI IZ CINKARNE DOBILI TRI NAGRADE

Franc Sušnik in Mirko Mežnar prejmeta priznanje in nagrado

Na razpis Občinske raziskovalne skupnosti Celje za nagrado Inovator Celja, je letos prislo skupaj 21 predlogov iz sedmih delovnih organizacij. Prijavili smo tri skupine inovatorjev s tremi inovacijskimi predlogi.

Prvo nagrado s plaketo »Inovator Celje 86« sta prejela:

Martin Črepišek in Martin Žibret za tehnično izboljšavo oziroma novo napravo »ELEKTROINDUKCIJSKA TALILNA LONČNA PEČ MREŽNO FREKVENČNA ZA BARVNE KOVINE«.

Drugo nagrado s priznanjem je prejela skupina avtorjev in sodelavcev:

Anton Žerjav, dipl. ing., **Bojan Zaveršnik**, **Viki Kovačič**, **Ivica Žerjav**, dipl. ing., **Janez Goršek** in še osem sodelavcev za tehnično izboljšavo oz. novi proizvod

»ELEMENTI ZA PRETOK AGRESIVNIH MEDIJEV«.

Drugo nagrado s priznanjem so prejeli še:

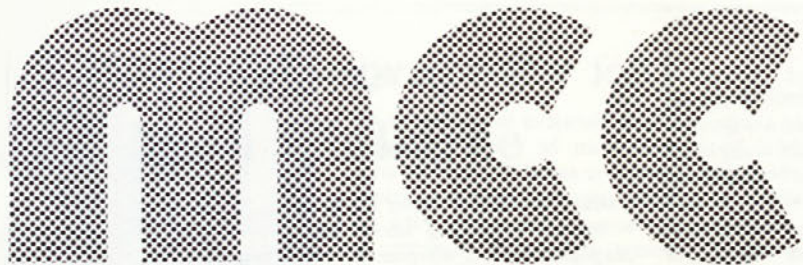
Franc Sušnik, **Mirko Mežnar** ing., in **Ante Iveljič** za tehnično izboljšavo »PREDLOG SPREMEMBE NAČINA ODZRAČEVANJA REAKCIJSKIH KADI«.

Nagrade in priznanja so bile podeljene ob dnevu samoupravljalcev 25. junija 1987 v narodnem domu.

Hkrati so bile podeljene tudi nagrade samoupravljalcem za leto 1987. Med petimi nagrajenimi v občini Celje je bil tudi naš sodelavec **Rudi Mraz**.

VSEM DOBITNIKOM NAGRAD IN PRIZNANJ ISKRENO ČESTITAMO!

Maks PEČNIK

Št. 4

Odgovorno uredništvo:
Koordinacijska konferenca
ZSMS Cinkarne

Urednica: Radmila Vignjevič

CINKARNA JE MOJA TOVARNA

Mladinske delovne
akcije: DA ali NE?

OK ZSM vsako leto organizira-
jo brigade in jih pošiljajo na
večje ali manjše republiške in
zvezne akcije. Dostikrat je slišati
vprašanje, ali so akcije izgubile
svoj pomen. Na to je težko od-
govoriti tako, da bi bili vsi zado-
voljni. Vsekakor je nesprijemljivo,
da akcije kritizirajo in obso-
jajo tisti, ki na takih akcijah
nikoli niso bili.

Akcije so bile, so, in bodo tudi v
bodoče, saj nanje še vedno pri-
haja prava »družba«, rojevajo se
še vedno prave ljubezni, resnič-
na prijateljstva, neločljiva poz-
nanstva. Ne bi bilo slabo nekaj
stvari izboljšati, da bi bile akcije
še boljše vendar je vsem težko
ugoditi. Občutno velik vtis nare-
di na brigadirja, ki gre prvič na
delovno akcijo, kakšna je akcija
(velika ali mala), in ali je briga-
dir sam občutil, da je opravil
koristno delo ali škodo.

To so seveda vprašanja, na kate-
ra je težko odgovoriti, zato jih
puščamo odprta za tiste, ki so
bili na akcijah, ne pa za tiste, ki o
njih nimajo pojma, niti niso ni-
koli sodelovali na kateri od njih.
Kakor je potekal čas, tako se je
menjala tudi struktura. Danes
na akcijah skorajda ne zasledi-
mo študentov in srednješolcev.
V glavnem so brigade polne pio-
nirjev in delavcev, kar je težko
natančno razložiti; odvisno je od
tega, s kakšnega stališča gleda-
mo - mogoče je še najbližja raz-
laga ekonomski položaj študen-
tov, ki danes ni niti najmanj
rožnat. To pomeni, da študent
danes dosti raje dela mesec dni
pri študentskem servisu, kot pa
na delovni akciji.

Tako kot prihajajo na akcije
različni brigadirji, tako tudi bri-
gade prihajajo z različnimi name-
ni. Nekatere brigade točno ve-
do, da bodo prve na akciji, da
bodo osvojile največje prizna-
nje, da bodo na trasi in v družab-
nih aktivnostih najboljše. To so
brigade, v katere OK vlagajo
precej finančnih sredstev, časa in
pozornosti. Druge OK pošiljajo
brigade na delovne akcije samo

zaradi tega, da bi se lahko po-
hvalile: »Tudi mi smo poslali
brigado na delovno akcijo«. Ob-
stajajo tudi t.i. politične delovne
akcije. Danes vsaka republika,
pokrajina pa tudi regija, uvelja-
vlja svojo akcijo, saj se za nobe-
no ceno noče odreči tradiciji, s
tem samim pa tudi akciji, ki da
določeni regiji publiciteto, če že
ne korist. In tako so vsi zado-
voljni. Takšne akcije se z lahko-
to prepoznajo, kajti to so akcije,
kjer brigade nimajo pravega de-
la, pridejo na traso in čakajo. V
takih trenutkih brigadirji zgubi-
jo voljo in moralo do dela ter
spoznajo, da je njihovo delo oz.
čakanje brez vrednosti. So pa
tudi akcije, kjer se najde delo
samo zato, da imajo brigadirji
kaj delati, vendar to delo ne
samo da je neopravičeno, am-
pak že vrabci čivkajo, da se dela
škoda. Takšna dela so pogozdo-
vanje kamnitih tal, kjer se leto za
letom dela isto, mladih sadik pa
nikjer.

Vsak brigadir se rad spomni
»prave« akcije in mu nikoli ni
žal, da je v njej sodeloval. Tako
se z vzdihom spomnim delovne
akcije Šamac - Sarajevo (izgra-
dnja drugega tira proge Dobo-
j - Zenica) ali akcije Djerdap '84.
Kdor je bil prvič na teh akcijah,
ju je vzljubil iz dna duše in bo
akciji vedno naklonjen.

O akcijah najbolj objektivno
lahko govorijo le tisti, ki so v
njih sodelovali. Torej: akcije
brigadirjem.

Naredil sem anketo z udeleženci
delovnih akcij, ki danes delajo v
Cinkarni. Vsakemu sem postavil
tri vprašanja:

- Ali si za ali proti delovnim
akcijah?
- Če si za, zakaj; če si proti,
zakaj?
- Ali jih boš v bodoče še
obiskoval?

ASIF SAKIĆ - VZDRŽEVA-
NJE, udeleženec MDA Beograd
'83

- V vsakem primeru sem za
akcije.

- Človek naredi nekaj koristne-
ga za domovino, spozna prave
prijatelje, občuti kaj pomeni bri-
gadirsko življenje, atmosfera.
Sproščeni smo in se šalimo, ni-
hče nikomur ne zameri na dobri
šali.

- Če bom imel priložnost, se
bom ponovno udeležil.

JOSIP GOLUBIĆ - VZDRŽE-
VANJE, udeleženec MDA Beo-
grad '83 in Djerdap '84

- Seveda sem za akcije.

- Prava atmosfera, delo, pesem,
šale, dobra družba. Vse je odlič-
no, to se dolgo pomni.

- Na akcije še nisem postavil
pike.

OSMAN GARAGIĆ - TiO₂,
udeleženec MDA Beograd '81

- Vedno sem bil za akcije.

- Prava atmosfera, prijatelji,
kulturno-zabavni in športni
program je dobro organiziran,
dobijo se dobre delovne navade.

- Obveze mi sedaj to ne
dovoljujejo.

ANTON REK (Dimče) - Meta-
lurgija, udeleženec MDA Palić
'87

- Z dušo in telesom sem za
akcije.

- Spoznal sem dosti prijateljev.
Zelo cenim Djuro, ki mi je precej
pomagal, da mi je akcija ostala
v lepem spominu. Če bi mene
vprašali, bi akcije skrajšal, ker se
mi zdi štiri tedne preveč.

- Vedno bi šel na akcijo, tako
kot letos.

GORAN MALKIĆ - TiO₂, ude-
leženec MDA Djerdap '84 in
Palić '87

- Seveda sem za akcije.

- Tovarištvo, atmosfera, dru-
žba - to se srečuje samo na
akcijah. Kar se tiče športa, bi
uvedel še sekcije z borilnimi veš-
činami, kot so boks, karate, ju-
do, itd.

- V našem TOZD-u je prava
brigadirsko vzdušje. Zahvalju-
jem se našemu DS, ki je enogla-
sno sprejel moj odhod na akcijo.

Skopje '86

RUVEJD OMERVIČ - METALURGIJA, udeleženec MDA Otok mladosti '85, Skopje '86

- Z vsem srcem sem za akcije.
- Moja velika želja je bila osvojiti udarno značko. Na prvi akciji mi to ni uspelo, zato sem šel še na eno. V Skopju je bila moja skupina največkrat udarna, vsi so me občudovali, ko sem dobil udarno značko.

- Ne bom več hodil na akcije, saj imam udarno značko. Ne šalim se! To je očitno. Če bo priložnost, bom šel še po drugo udarno značko.

ELVIS DIMČE-CELJE, udeleženec MDA Djerdap '84, Skopje

Trikratni brigadir

Svetozar Spremo - Čaruga je rojen 1971. leta v Novem Sadu. Končal je osnovno šolo ter se vpisal na srednjo vojno šolo v Beogradu. Do sedaj je bil na treh mladinskih delovnih akcijah. Letos je bil član MDB »Cvetka Jerin« iz Celja. V brigadi je bil referent za informiranje in bil za svoje delo pohvaljen. Tri dni je bil gost brigadirjev, ki so bili na akciji Sora Palič '87.

MCC: Zakaj hodiš na MDA?

ČARUGA: Prvič sem šel na akcijo, ker so me prepričali prijatelji, ki so že bili v brigadi. Govorili so, da je na akciji pravo tovariško vzdušje. V to sem se tudi sam že prvič prepričal.

MCC: Kako si se imel letos v brigadi Cvetke Jerin?

ČARUGA: To je moja najslabša akcija. Ker je bila brigada iz Slovenije, sem pričakoval, da bodo v njej Slovenci. Toda v brigadi so bili le štirje Slovenci,

'86 in Palič '87.

- Po poklicu sem ginekolog, vendar sem šel rad na te akcije.

- Tu se srečujemo različni ljudje, prihaja do medsebojnega spoznavanja. Vzpostavljajo se trajna prijateljstva, rojevajo prave ljubezni, itd. Letos sem se resnično zaljubil v dekle iz Madžarske, ime ji je Margita. Ljubezni je res iskrena in prava, obojestranska. Verjameva, da se bova poročila.

- Če se poročim z Margito, ne bom več imel razloga, da bi ponovno šel na akcijo.

Toliko o MDA. Zahvaljujem se vsem sogovornikom na iskrenih odgovorih, MDA pa zaželimo lepšo bodočnost.

kar mi je bilo nerazumljivo. Čudno je, zakaj OK ZSMS Celje sploh pošilja brigado na akcijo. Letos je na akcijo Palič '87 iz Celja prišlo 20 brigadirjev, dopolnili pa so jo brigadirji iz Loparja, Subotice, Novega Sada itd. Po sedmih dneh je 10 brigadirjev iz Celja zapustilo brigado, kar je bilo zame nerazumljivo. Zato predlagam OK ZSMS Celje, naj ne pošilja več brigad na akcijo, če med mladimi Slovenci ni zanimanja za to.

MCC: Našel si mesta, iz katerih je bila sestavljena brigada. Kakšno je bilo vzdušje v brigadi?

ČARUGA: V začetku je slabo, saj se nismo poznali. Kasneje je bilo nekoliko bolje, čeprav tudi ni bilo tisto »ta pravo«.

MCC: Kakšne vtise nosiš iz Celja?

ČARUGA: Tu mi je bilo resnično lepo in vtisi so odlični. Bil sem gost pri Kikanu, Elvisu, Zakiju in Fikretu - zahvaljujem se za pozornost, ki so mi jo posvetili.

MCC: Tudi v Cinkarni si bil. Kako ti je potekal dan?

ČARUGA: Ta dan je bil več kot vsebinski. Bilo mi je v veselje, da sem obiskal Cinkarno. Bil sem na TiO₂, na KKČ in v konstrukcijah. Najprijetneje je bilo pri tovarišici Jasni. Zahvaljujem se ji za rokovnik, ki mi ga je poklonila.

MCC: Boš tudi v bodoče obiskoval MDA?

ČARUGA: Vsako ravno ne. Če bom le z brigado in brigadirji, katere poznam, v nepoznano več ne grem.

MCC: Čaruga, hvala za razgovor ter obisk.

ČARUGA: Hvala tudi vam. Pozdravite vse mlade in stare iz kolektiva, še posebej tovarišico Jasno.

Izlet v Sarajevo

Obisk Sarajeva in okolice je bil načrtovan že v mesecu maju, vendar je zaradi premajhne udeležbe odpadel. Seveda se izletu ne bomo odpovedali, zato ga bomo organizirali ponovno v mesecu septembru. Točni podatki o datumu izleta in ostalih podrobnostih bodo objavljeni v enem od naslednjih informatorjev, do tedaj pa vam damo čas, da se dokončno odločite, ali se boste izleta udeležili ali ne. Zagotovimo lahko le, da bo izlet čudovit.

Morje...

Dopusti so v glavnem končani, tu pa tam se še najde kdo, ki odide na zakasneli dopust v septembru. Spet bo vse po starem, služba, družina, problemi... Mi pa si ne damo kar tako izriniti spomine na sijajne morske dni, ko smo uživali do skrajnosti. Zato se še zdaj spomnite na svoje letovanje in ne pozabite: tudi drugo leto boste uživali na morju!

Malo za šalo, malo zares: Zakaj ljudje pijejo

Pred kratkim sem bil na obisku pri znancih in slišal sem svojo prijateljico, ki je dejala moji ženi:

»Moj mož je čudodelnik! Zasluži kakšnih dvajset milijonov, od tega jih petindvajset zapije, z ostankom pa živimo in vsega imamo dovolj.«

Izjava me je najprej osupnila in je nisem povsem razumel, kasneje, ko sem dobro premislil, pa sem uvidel, da je zelo resnična in tudi praktično izvedljiva. Njenega moža namreč dobro poznam in velikokrat mi je že pomagal, saj je znan po tem, da vse pozna in da vsi poznajo njega in da zlahka uredi stvari, ki jih drugi ne zmoremo. Ko sem nekoč potreboval hitro zobozdravniško pomoč, mi je to uredil bliskovito.

»Kako to zmoreš, drugi na zobarja čakajo mesece?« sem ga vprašal.

»Z zobarjem pijem«, mi je pojasnil.

Pred letošnjo zimo, ko je bilo hudo za premog in za drva, mi je oboje priskrbel brez težav. Spet sem se čudil, kako to zmore, in spet mi je odgovoril enako: »S poslovanjem tiste firme sva prija-

Poznate znamenitosti Sarajeva in okolice?

Sveti Štefan - devize, devize...

telja, skupaj zvrneva marsikateri kozarec«. Ko sem kupoval avtomobil, za katerega nikakor ni bilo mogoče priti na vrsto, mi je to uredil znanec.

»Z direktorjem sem se zalumpal, pa je šlo,« mi je povedal. Njegova medota me je tako navdušila, da sem jo začel uporabljati tudi sam. Pijem z mesarjem in dobivam najlepše meso, pijem z mehanikom in moj avto je takoj popravljen, pijem s šefom in že dvakrat so mi popravili plačo. Sijajna, zelo uspešna metoda!

Zdaj imamo vse, le zame pravijo, da sem pijanec. Vendar pa je tistih, ki tako pravijo, vse manj, saj je vse več takih, ki urejajo svoje življenje po enaki metodi. Je pač sijajna, uporabna in tudi prijetna.

Ko se je zemlja odvrtila, sva šla drugam in spet začela;

spet rum, liker, spet polnoči in spet... Oh, tri dni, tri noči...

Tri dni sva ljubico topila, vendar je nisva utopila.

Svetozar Spremo

Letne grafične igre Slovenije

Velik uspeh Cinkarne

Zadnjo soboto in nedeljo v juniju je bil napor poplačan z veliko zmago cinkarniških rekreativcev nad vsemi grafičnimi hišami v Sloveniji. Priporili smo si osem pokalov v dvanajstih športnih panogah, enega prehodnega in velik zmagovalni ekipni pokal.

Izmed dvajsetih udeležencev ekip je naša zbrala 292 točk, za 17 točk več kot Aero in 30 točk več kot Delo. Četrto mesto je osvojila ekipa Mladinske knjige, 5. mesto Pomurski tisk, 6. Večer, 7. Ljudska pravica, 8. Gorenjski tisk in tako dalje.

Iz Cinkarne je bilo v Novi

Gorici okrog 70 udeležencev, ker je vsaka ekipa štela od 3 do 12 tekmovalcev. Ob zmagi je vsem odleglo, saj kolikor je bila udeležba na 28. letnih igrah grafičarjev Slovenije vprašljiva, toliko je bila ob naši zmagi poplačana.

Uvrstitev cinkarniških ekip:

Mali nogomet - člani	3. mesto
Mali nogomet - veterani	5. mesto
Namizni tenis - ženske	2. mesto
Namizni tenis - moški	4. mesto

Streljanje - ženske
Streljanje - moški
Odbojka - ženske
Odbojka - moški
Košarka
Šah
Kegljanje - ženske
Kegljanje - moški

1. mesto
4. mesto
1. mesto
8. mesto
2. mesto
3. mesto
3. mesto
1. mesto

Vrnitev rokometu

Po enajstih letih, odkar je obstajala zadnja rokometna ekipa Cinkarne, so spomladi letos ustanovili Sekcijo za rokomet, ki ima z mladimi igralci velike načrte v prihodnosti.

V maju je na pobudo Zorana Pečnika iz Službe za avtomatsko obdelavo podatkov, bila v Cinkarni ustanovljena rokometna sekcija kot štirinajsta v športno rekreacijski dejavnosti našega kolektiva. Za sedaj šteje trinajst članov, od tega so trije člani izven delovne organizacije. Odslej so odigrali 12 tekem in kar osem-

krat zmagali, če ne štejemo eno z neodločenim rezultatom. Vendar pa imajo ti fantje zelo malo ali skoraj nič pogojev za delo (treninge), saj nimajo denarja, igrišča in opreme. Doslej so sami zbrali nekaj denarja, da so kupili copate. Pri skladu skupne porabe so imeli odobrenih le borih 150.000 din.

Zoran Pečnik, predsednik sekcije se boji, da načrti zaradi neresnosti ne bi padli v vodo. Rad bi, da bi tej vrsti športa dali več podpore ter da bi v prihodnje pridobili še nove člane.

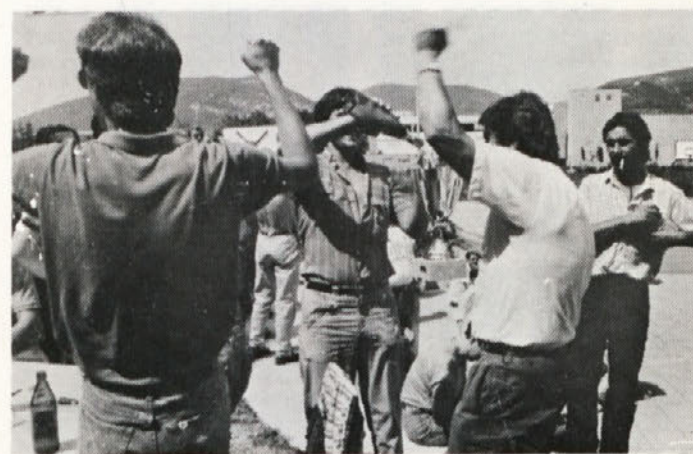
M.G.

Triatlon

Letos je imel organizator Kolesarska sekcija-veliko srečo z vremenom. Kar 38 udeležencev iz Cinkarne se je v soboto 29. avgusta udeležilo triatlona. Poskusili so se v plavanju na 400 m, kolesarjenju na 40 km in teku na 2.800 m. Zjutraj je bila voda v celjskem bazenu toplejša kot temperatura zraka, na kolesih pa je bilo prav prijetno toplo. Na cesti proti Dobrni in Vojniku so nas bodrili pozdravni napisi, na vrhu klanca pa nas je čakal dober čaj s poživilom. Na cilju na Gričku nismo bili prav nič utrujeni. Med tekom je nekaterim uspelo nabrati tudi nekaj težnikov za večerjo.

Skupni posnetek udeležencev, nekateri so še pri šanku

Veselite se v našem taboru

Slavljenici pijejo šampanjec iz pokala

Upokojeni v juniju 1987

Cinkarne se ne da pozabiti

Vsak mesec se poslovimo od kakšnega sodelavca, ki oddide v zaslužni pokoj. Vendar je bilo v juniju drugače. Upokojilo se je rekordno število delavcev, kar 33 jih je bilo.

Povabili smo jih v sejno sobo na upravi in z njimi dolgo kramljali. Uvodoma jih je v imenu Kolegijskega poslovnega organa pozdravil pomočnik KPO, dipl. pol. Leopold Slapnik.

Na kratko smo zapisali res samo tisto, kar so občutili ob spominih na vsa leta službovanja. Pojdimo po vrsti:

Ludvik JAKOB (1932) analitik v laboratoriju. 31 let delovne dobe v CC: Veliko sem doživel dobrega in slabega od gradenj, dobrih in slabih odnosov, težkih časov do goljufij. Upam, da se to ne bo več dogajalo.

Naip SINANI (1930) služba kakovosti, 34 let v CC: Bili smo zagnani, delali smo petkrat več kot danes, mojster me ni smel videti, da kadim. A kar je bilo hudega, smo zdržali in tudi pozabili.

Ivan VRBEK (1925) predelavec v strojnem vzdrževanju, 32 let v CC: Danes mladi pravijo, vi niste nič delali, vse ste »zapufali«, pa ni res, zelo smo delali.

Angela KRAUTHAKER, (1932) snažilka, 27 let v CC: Včasih smo garali, a vse z dobro voljo. Včasih smo si sodelavke med delom celo zapele. Danes pa ni več tistega spoštovanja do nadrejenih, niti do sodelavca. O, če bi bila zdrava, bi še rada delala!

Stanislav GOBEC (1930) delavec v proizvodnji Titan dioksida; 23 let v CC: Če bi se vodilni malo bolj zanimali za delavce v proizvodnji, bi bilo kot mora biti. Direktor Čeh je prišel vsako jutro skozi obrat, le če ni bil na potovanju.

Franč KOŠENINA (1932, centralna elektro ARM delavnica, v CC 33 let: »Lepo mi je in

zelo sem ponosen, da sem si pokojnino zaslužil v enem samem podjetju«.

Egidij HODEJ (1931) predelavec v strojnem vzdrževanju, v CC 34 let: Mislim, da smo generacija, ki je preživela težka obdobja in je imela od tega najmanj. Za nami imajo veliko boljše delovne pogoje in življenje. Delali smo skoraj zastoj, zraven pa imeli v sebi visoko proletarsko zavest. Zato želim novi generaciji, sedaj, ko smo jim ustvarili pogoje, če so seveda pravilno usmerjeni in izšolani, da gredo po ekonomsko ustvarjalni poti.

Jože KANTUŠER (1933), izmenovodja sekundarnega cinka, v CC 32 let: Doslej smo delali mi, sedaj pa boste vi!

Marija SENICA (1935), tehnik v obratu organskih barvil, v CC 36 let: Zaposlila sem se že kot petnajsetno dekle. Začetek je bil hud. V laboratoriju sem bila petnajst let na enem delovnem mestu. Želim, da bi mlade sodelavke delo uspešno nadaljevale. Vendar, moram reči, da jim manjka elana. Če je treba delati popoldan, je vsem pretežko, pomembno jim je le to koliko bodo zaslužile.

Rado NEDOH (1925), priprava dela titan dioksida, v CC 37 let: Kot je, smo krivi sami, saj smo tako otroke tudi razvadili.

V sedemindesetih letih moje službovanja sem doživel velike razlike. Pred 30. leti, ne rečem, da je bilo vse v redu, a bilo je več poštenja, proizvodnja je bila važnejša, onesnaževanje ni bi tako velik problem, vpliva na odločitve pa prav tako ni bilo.

Heda TOPLIČANEC (1927), snažilka, v CC 14 let: Če ne bi bila bolna, bi prav rada še delala. Imela sem težko delo, posebno pozimi, ko je bilo ledeno v obratih tozda Vzdrževanje.

Marija KUTNJAK (1932), v CC 36 let, delala je najprej kot brusilka v valjarni, nato pa v proizvodnji Grafike mikrocink in cinkovih plošč.

Adolf VREČER (1926), komercialista tiskarne DE Marketing, v CC 30 let: Spominjal se bom lepih doživetij, slaba pa bom poskušal pozabiti. Pri tem mi bodo pomagale planine, v katere bom še naprej rad zahajal. Živel bom z manj dolžnostmi in bolj sproščeno.

Konrad ŽNIDAR (1931), gradbeni oddelk, v CC 34 let: Prav rad bi še delal, ker se počutim še mladega. Sicer pa mi dela tudi doma ne bo zmanjkalo. Imam zemljo in živino.

Leopold JAGODIČ (1926), skladišče gradbenega materiala v Vzdrževanju, v CC 36 let: Imamo najboljšo mladino. Če mlademu človeku pokažeš, kako je treba narediti, bo vse naredil. Saj tudi mi nismo bili idealni. Ko bodo oni odhajali v upokoje, bodo najbrž tudi tako govorili. Toliko kritiziramo mladino, kot da bo vse obstalo, ko bomo mi odšli.

Peter URŠIČ (1932), vodja zunanjega vzdrževanja, v CC 33 let: Kot vzdrževalec - kislinar poznam vsak obrat v Cinkarni. Delo je bilo nevarno, posebno na kislini, topilnici in KKČ a vsega se navadiš ter se sprijazniš.

Alojz STIPČIČ (1933), cinkov prah, v CC 24 let: Delal sem v

hidrosulfatu, stari valjarni in cinkovem prahu in v vseh teh obratih je bilo zaradi pogojev dela težko delati. Invalidsko sem upokojen in bom predvsem počival.

Marija KRIŽNIK (1932), snažilka v Samskem domu, v CC 14 let: Doma je bilo šest otrok in zelo zgodaj smo morali za kruhom. Že kot 14-letna sem delala na kmetih v Savinjski dolini, leta 1973 pa sem se zaposlila v CC. Imam malo zemlje, hodila pa bom pomagat tudi bratu.

Fric KOLŠEK (1934), vodja izmene na PIK-u, v CC 32 let: Spominjam se, da smo imeli veliko volje do dela v mnogo težjih razmerah. V štirih urah smo morali premetati in zvoziti 20 ton težke rude pri 20 stopinjah temperature, brez malice, pa še obleko smo si morali sami oprati in posušiti.

Stanislav PUNGERŠEK (1935), vratar v Samskem domu, v CC 30 let: Delal sem v litoponu, topilnici, miniju in ni bilo težko. Ko sem postal invalid sem bil kontrolor bolnikov, nato pa vse doslej vratar in čuvaj. Zadnje čase nimam kaj pohvaliti. Veseli me, da se bom v pokoju ukvarjal s svojim hobijem - urarstvom.

Ivan TURNŠEK (1932), praviljalec pumbe, v CC 32 let: Delal sem v aglomeraciji, PIK-u, nazadnje pa sem zaradi invalidnosti delal po štiri ure.

Jožef JELENC (1937), voznik v tiskarskih ploščah, v CC 16 let: Zaradi zdravja sem moral v pokoj. V tiskarskih ploščah je bilo lepo, saj smo se lepo razumeli.

Vinko ČAKŠ, (1939), cinkovo belilo, v CC 23 let: Najprej sem delal pri privatniku, nato v Javnih napravah, v rudniku v Pečovniku, potem pa v Cinkarni v TOB-u, Vzdrževanju, keramiki, topilnici, cinkovem belilu. Vmes sem postal dvakratni invalid in

Večina sodelavcev, ki je v juniju odšla v pokoj, je delala v Cinkarni več kot 30 let

odločili so, da sem za delo nespособen.

Franc KOVAČ (1926), izmenovodja cinkovega belila, v CC 40 let: Zaposlil sem se kot navadni delavec in delal vse. Delal sem v galici, ultramarinu in cinkovem belilu.

Anton ARČAN (1930), obratovodja tiskarskih plošč, v CC 20 let.

Avguštin BUTOLEN (1930), kopalničar, v CC 31 let.

Miloje JENIČ (1930), kemija, v CC 24 let.

Anton KRIŽANEC (1930), žičarna, v CC 30 let.

Marija ŠKOBERNE (1924), mikrocink plošče, v CC 40 let.

Marija PEVEC (1931), komercialna kemije DE Marketing, v CC 31 let.

Stanislav MIRNIK (1935), vratar, v CC 26 let.

ZAHVALA

Vsi po vrsti so me prosili, da zapišem, da se zahvaljujejo sodelavcem za darila, ki so jih prejeli ob slovesu. Upam, da bo prav toliko odtehtalo, če zapišem skupno zahvalo vsem tistim, ki ste svojim sodelavcem kupili darilo. Zahvaljujejo se vam in želijo veliko uspeha in zadovoljstva pri delu, in prijetnih doživetij. V imenu zaposlenih pa tudi mi našim upokoženim tovarišem zaželimo zdravja in osebne sreče.

Uredništvo

ZAHVALE

Ob boleči izgubi drage mame
FRANČIŠKE ROJC,

se iskreno zahvaljujem vodstvu skladiščnega poslovanja tozda Transport in skladišča, delavcem skladišča izdelkov in embalaže za izrečeno sožalje, darovano cvetje in denarno pomoč.

Žalujoča hčerka
Vera Fister

Ob boleči izgubi dragega sina in brata

FRANCIJA KOMERIČKI

se najlepše zahvaljujem vsem delavcem v tozdu Transport in skladišča za darovano cvetje in spremljanje na njegovi mnogo prerani zadnji poti.

Žalujoči vsi njegovi

Začnimo živeti zdravo

ZDRAVA PREHRANA

Nova rubrika ZAČNIMO ŽIVETI ZDRAVO bo redno izhajala v našem časopisu. V njej bo bralec z rednim branjem dobil odgovor na marsikatero vprašanje, ki je aktualno tudi danes. Vabimo vas k sodelovanju. Uredništvu posredujte želje in vprašanja, ki vas najbolj zanimajo in kaj bi radi vedeli v zvezi z zdravjem, življenjem in boleznijo.

S hrano dobi telo potrebne snovi za delo, vzdrževanje toplote, rast in razvoj, obnovo telesa in ustrezno delovanje vseh telesnih organov. S smotno sestavljeno prehrano tudi varujemo telo pred predzgodnjim staranjem.

Za potrebe organizma mora hrana vsebovati naslednje hranilne snovi: beljakovine, ogljikove hidrate, maščobe, vitamine in minerale. Beljakovine, ogljikovi hidrati in maščobe so energetske hranilne snovi, ki organizmu dajejo energijo za vzdrževanje telesnih funkcij za življenje in delo. Beljakovine so tudi potrebne za graditev telesa lastnih beljakovin, to pa omogoča rast, razvoj in obnovo tkiv. Neenergetske hranilne snovi pa so vitamini, minerali in voda. Vitamini in minerali so potrebni za pravilno delovanje vseh telesnih organov. Voda je nujno potrebna za vzdrževanje ravnovesja v notranjem telesnem okolju.

Zdravje najbolj ohranimo in krepimo, če je zaužita hrana uravnovešena s poprečnimi fiziološkimi, energetskimi in hranilnimi potrebami pri najugodnejši telesni teži.

Večino energetskih potreb telesa zadovoljimo z ogljikovimi hidrati, (60 do 70 %) in sicer dajemo prednost škrobnim živilom pred sladkorjem, ostale energetske potrebe pokrivamo z maščobami. Izogibati pa se moramo prevelike količine maščob, zlasti svinjske masti in loja, bolj zdrava so olja in surovo maslo. Beljakovine so pomembne, ker pri svoji razgradnji razpadajo na aminokisliline, iz katerih telo izdelava sebi lastne beljakovine za

rast, obnavljanje telesa in pravilno delovanje prebavnih sokov in hormonov.

Poleg aminokislin pa mora telo dobiti še bistvene (esencialne) beljakovine ki jih dobi neposredno iz hrane živalskega izvora (mleko, meso, ribe, jajca, siri). To je pomembno vedeti zato, ker pri strogih vegetarijskih dietah lahko pride do pomanjkanja bistvenih beljakovin in do motenj zdravja.

Hrano moramo uživati večkrat dnevno, tako da imamo vsaj pet obrokov. Količina posameznih obrokov je odvisna od tega, kako z delom trošimo energijo. Količina zaužite hrane je sicer odvisna od apetita, vendar mora biti tolikšna, da je ni niti preveč niti premalo, in je odvisna od dela, ki ga opravljamo, od spola, velikosti telesne teže in starosti.

Nekatere študije so pokazale, da 50 do 70 % delavcev ne zajtrkuje pred prihodom na delo, na delovnem mestu jih pa čaka kavica in cigareta, (kar pa sploh ne sodi k zdravi prehrani). Takšna praksa pa lahko delavca že v nekaj letih pripelje do slabega zdravstvenega stanja (oboleva želodca in črevesja).

Kar se družbene prehrane tiče, je iz že znanih vzrokov vedno slabša v kakovostnem smislu, prav tako pa tudi ne služi svojemu prvotnemu namenu. Obrok hrane med delom (topla ali hladna malica) je namenjen zlasti preventivi delavcev, ohranjanju in krepljenju bi delavčeve zdravje in vplival na čimboljšo delavčevost storilnost. To naj bi bil samo dopolnilni obrok, ki bi naj dopolnil slabo prehrano, ki jo ima delavec doma. V praksi se je to izkazalo drugače. Velik odstotek delavcev ima malico za glavni obrok, (zato se tudi ob malici do sitega najejo) drugi dnevni obrok pa je večerja. Veliko števil delavcev namesto obroka dobi izplačilo in tako v dopoldanskem času ne zaužije ničesar, čeprav so v tem času najbolj fizično in psihično aktivni. Potrebno po hrani nadoknadijo v popoldanskem času ali zvečer preden gredo počivat.

Zato je potrebno vedno bolj razmišljati v smeri spreminjanja družbene prehrane (zajtrk na delovnem mestu, možnost kompletne kosila, pestrejša hrana in večja biološka vrednost hrane v družbeni prehrani).

Na koncu nekaj praktičnih nasvetov za zdravo prehrano:

- slana hrana je zelo škodljiva za zdravje, zlasti za tiste, ki so podvrženi visokemu krvnemu pritisku, srčnih bolnikov, ledvičnih inp.
- čisti sladkor v večji količini ni priporočljiv
- suhomesnati in konzervirani izdelki naj ne bodo sestavni del vsakdanjega jedilnika
- alkohol in kava v večji količini ne sodi k zdravi prehrani
- vsak zdrav človek naj popije najmanj 1,5 do 2 litra tekočine (sok, čaj, voda inp.)
- če imate kakšen kilogram odveč, izločite kruh in maščobe iz prehrane (več o tem pri shujševalni dieti)

Če hočemo biti in ostati zdravi, moramo nujno začeti razmišljati o spreminjanju naših prehrabnih navad, ker tu največ lahko storimo za lastno zdravje sami. **BODIMO BOLJ POZORNI NA RITEM PREHRANE KOT NA KOLIČINO HRANE.**

PRED REFERENDUMOM

Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o celotnem prihodu in dohodu (Ur.l.SFRJ 42/87) iz julija pa določa, da lahko tozda, OZD in SOZD izplačujejo normalne osebne dohodke po družbenem dogovoru le v primeru, če bodo še v septembru dopolnile svoje akte s področja delitve z določili družbenega dogovora, v nasprotnem primeru pa do uskladitve lahko izplačujejo OD v višini 80 odstotnega povprečnega OD preteklega leta, povečanega za statistično objavljeno stogno inflacije.

Ob boleči izgubi očeta
MATEVŽA JUSA

se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem oddelka družbeni standard za darovano denarno pomoč.

Hči Marija Kodela

100 let jamarstva na Slovenskem

MEHIKA '88

Človek si od nekdaj želi spoznati svet in njegove skrivnosti. Želja po odkrivanju neznanega ga vodi ves čas njegovega obstoja do vedno novih spoznanj in odkritij. Ob vseh teh prizadevanjih, ki so nas pripeljala do osvajanja vesolja in planetov, najvišjih gora in nas ovekovečila na področju znanosti in tehnike, ne gre pozabljati na človekovo dejavnost v skrivnostnem svetu pod zemljo.

Mineva 100 let, odkar je bila v Postojni s klubom »Antron« zaorana prva brazda organiziranega slovenskega jamarstva, ki ima v svojem bistvu pomembno nacionalno buditev in vsebino, saj je bilo ustanovljeno kot protiutež nemškemu društvu. Njegova ustanovitev je povezana z vsesplošnim zanimanjem za kraški svet in njegove posebnosti, ki so bile predmet raziskav že več desetletij poprej in posledica dolge razvojne poti, ki je dala našemu krasu mednarodni sloves. Še posebno sta k temu prispevali svoj delež svetovno znani lepotici Postojnska jama in Škocijanske jame ter znamenito presihajoče Cerkniško jezero.

Prvim pionirjem - raziskovalcem našega krasa, ustanoviteljem prvega slovenskega jamarskega društva in vsem poznejšim generacijam gre neprecenljiva zasluga, da lahko danes s ponosom obeležujemo ta visoki jubilej, ki je in mora biti iztočnica še bolj poglobljenega, požrtvovalnega in vsestranskega koristnega dela tudi v bodoče.

Slovenski jamarji, ki danes delujemo v klubih in društvih širom po Sloveniji, smo v okviru svoje matične organizacije - Jamarske zveze Slovenije - postali nepogrešljiv del naše družbene stvarnosti. Minila so leta naše anonimnosti. Javnost vse bolj spoznava koristnost našega dela in naših prizadevanj, da ohranjamo, čuvamo in gospodarno izra-

bljamo bisere Kraškega sveta. Jamarsko delo ima vedno večji znanstveno in gospodarski pomen. S svojim znanjem in usposobljenostjo pa smo kos marsikaterim problemom na Krasu in na drugih področjih. Smo borci za čisto in neoskrunjeno naravo in ob pomanjkanju zavesti one-

V jami

Foto: Ramšak

nih tovrstnih akcijah smo to že večkrat dokazali in s tem reprezentirali svoje delo in vlogo, ki jo imamo oziroma bi jo morali imeti.

Podatek o 6000 raziskanih jamah zgovorno govori o prevotljenosti slovenskega ozemlja, hkrati pa tudi o delu, ki smo ga v teh letih organiziranega raziskovanja opravili slovenski jamarji. Kot dežela matičnega Krasa in dežela, kjer je vznikla nova znanstvena disciplina - jamoslovje ali speleologija, le s težavo lovimo korak z razvitimi deželami zahoda. Že desetletja se trudimo ujeti korak z deželami, kjer se je jamarstvo začelo razvijati dosti pozneje, vendar razen nekaterih svetlih točk to le s težavo uspevamo. Sem v veliki meri sodijo odprave v manj znani

snaževalcev jamskih objektov - ki odlagajo v jame in brezna produkte, ki ogrožajo biološko neoporečnost podzemeljskih voda, ki so mnogokrat vir pitne vode v naših domovih - poskušamo preprečevati tovrstno ekološko problematiko.

Vse bolj se jamarji pojavljamo v akcijah civilne zaščite in drugih obrambnih strukturah. Tvorimo posebne enote, ki so s svojo tehniko in znanjem sposobne za učinkovite akcije pri reševanju ljudi iz visokih zgradb ob primeru naravnih katastrof. Na različ-

sklenili ob svoji 100-letnici organizirati III. jugoslovansko jamarsko odpravo. Ob dejstvu, da je v alpinizmu, kot sorodni panogi to skorajda običajna stvar, smo se namenili narediti tak korak tudi v tretje. Obenem je odprava ena izmed osrednjih in najzahtevnejših organizacijskih zadev praznovanja 100-letnice. Prav gotovo bo njena izvedba zahtevna in odgovorna naloga za vse člane naše organizacije. Izvršni odbor jamarske zveze Slovenije je zaradi izkušenj minulih dveh odprav poveril to zahtevno nalogo našemu klubu.

Oči jamarjev so bile uprte v dve smeri, vendar smo od ene, zaradi izredno visokih stroškov, že odvrnili pogled. Ostaja nam cenejša, vendar nadvse zanimiva in speleološko skrivnostna Mehika, ki je pravi jamarski 'EL DORADO' in cilj mnogih jamarskih odprav iz vsega sveta.

Dežela je znana predvsem po raznolikosti kraškega sveta. Posebej znana so brezna ogromnih dimenzij (SOTANO DE LAS GOLONDRINAS, 376 m globoka vhodna dvorana dimenzij 100 x 300 m), a tudi vodoravne jame so zelo dolge. Najgloblja doslej raziskana jama v Mehiki je »SISTEM HUAUTLA« (1252 m). Poleg te je še 9 jam globljih od 500 m. Najdaljša jama je preko 55 km dolga »SISTEMA PURIFICATION« nad 10 km dolge pa so 4 jame. Vendar je to le del tistega, kar skrivajo mehiška kraška prostranstva, ki se razprostirajo med vulkani, kristalnimi gorami in ravninami do morske obale YUCATANA. Ob vseh teh dejstvih je lahko naš delež nadvse pomemben in odmeven, saj je kraških objektov več kot dovolj.

Odprava, ki jo bodo sestavljali člani našega društva ter drugih jamarskih društev v Sloveniji, naj bi štela od 11 do 13 članov. V Mehiki bi ostali mesec dni in v tem času tudi raziskali in dokumentirali čim več jamskih objektov. Ob vsem tem bodo tekle tudi vzporedne aktivnosti, ki bodo zaokrožile opravljeno delo na mehiških tleh.

50 let cinkarniškega gasilskega društva

Gasilci so za svoj praznik pripravili vrsto aktivnosti, ki se bodo začele 24. septembra. Tega dne ob 12. uri bodo v osrednji jedilnici odprli razstavo fotografij o delovanju gasilskega društva skozi njegovo zgodovino,

pol ure pozneje pa bodo izvedli gasilsko sektorsko vajo, v sodelovanju s sosednjimi društvi in Zavodom za požarno varnost. Na tej vaji, gašenje bo prikazano na obratih Grafike, bo sodelovalo kar dvanajst društev.

Naslednji dan bo na Teharjih v Domu Železarjev ob 18. uri slavnostna seja članov gasilskega društva, ker bodo podelili tudi priznanja in plakete ter občinska in republiška odlikovanja zaslužnim delavcem v društvu.

Ob visoki obletnici bo društvo izdalo bilten o svojem delovanju petdesetih letih in posebno jubilejno značko. Gasilsko društvo Cinkarne vabi člani kolektiva na ogled omjenjene vaje in razstavo fotografij.

Glasilsko delovno organizacijo Cinkarna izhaja mesečno. Ureja ga uredniški odbor, predsednik Maks Pečnik, člani Amadeo Dolenc, Darja Vovk, Lenart Horvatič. Glavna urednica Mira Gorenšek, odgovorni urednik Leopold Slapnik, lektorica Jelka Bombač. Naslov uredništva: Cinkarnar, Cinkarna, Kidričeva 19, Celje, tel.: 33112, int. 353. Tiska tiskarna Cinkarna v nakladi 3.000 izvodov. Cinkarnar je brezplačno na razpolago vsem članom kolektiva, upokojencem in študentom.

Na podlagi izjave sekretariata za informacije SRS št. 421-1/72 z dne 5. 4. 1974 je glasilsko oproščeno temeljnega prometnega danka.

Cinkarnar